

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΑΓ. ΑΝΔΡΕΟΥ 5, ΑΘΗΝΑ 105 56

ΤΗΛ. 32 50 378 - 32 11 149 ΦΑΞ: 32 13 667

E-mail: elia@ath.forthnet.gr

www.elia.org.gr

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

1894-1948

Διευθυντής Γρηγόριος Ξενόπουλος

Τόμος 1 1894 – Τόμος 50 1943-1944

Περίοδος Γ΄ Τόμος 1 1945 – Τόμος 2 1946

Περίοδος Δ΄ Τόμος 1 1947 – Τόμος 2 1948

(22.925 σελίδες)

**Η παρούσα ψηφιακή έκδοση πραγματοποιήθηκε
με την οικονομική ενίσχυση του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
και του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
στο πλαίσιο του εορτασμού των 50 χρόνων από το θάνατο
του Γρηγορίου Ξενόπουλου.**

ΑΘΗΝΑ 2001

Ψηφιοποίηση

A.M.S. Μ. ΣΑΡΙΜΒΕΗ & ΣΙΑ Ο.Ε.

1936

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑ

ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1879

«Τέρπειν ἄμα καὶ διδάσκειν»

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΤΟΜΟΣ 43^{ος}

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Αγάπη στα γραμμάτια	161, 176
Αγροτικό (τό) σπίτι	467
Αέρας λευτεριάς	200 212
Αη βασίλης έρχεται (με εικόνα)	49
ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ :	
Αθηναίοι (οί) του τόπου, 244. — Άνοιξη, 172. — Απεργίες, 184. — Αποταμιεύσεις, 515. — Αρσάκης (δ), 507. — Βοσκαρού, 148. — Διασωφρό, 16. — Έδουάρδος δ Η', 88. — Έθνικός (δ) ύμνος, 196. — Έκατόχρονα (τά) του Άρσακίου, 499. — Έκλειψη (ή), 328. — Έκ των προτέρων, 68. — Έργασία (ή), 491. — Έγγλωττία (ή), 208. — Καλλιόπη Παρθένη, 304. — Κατακτήσεις (οί) κ' ο πολιτισμός, 268. — Μάιος (δ) του Τανταλίδη, 206. — Μεγάλα (τά) Ιβανικά, 528. — Μετάλλιο (τό) της Ακαδημίας, 40. — Μικρός (δ) Βοϊβόδας, 316. — Πενητάχρονα (τά) του Παλαμά, 160. — Πλοσίσιος (δ) κ' ο φτωχός ποιητής, 282. — Προς τιμήν του Παλαμά, 4. — Προκομή (ή) του Πολέμη, 124. — Προφητείες, 292. — Πρώτα (τά) δικά μου, 104. — Πρώτο μου (τό) πάσχα, 220. — Τεράστια (τό) προστέχνημα (με 1 εικόνα), 349. — Την ώραύτερη βραδιά, 76. — Του καιρού, 857. — Χριστούγεννα, 26.	
Αληθινό (τό) μπαλόνι και τό ψεύτικο (με 6 εικόνας)	461
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ : σε κάθε φύλλο από του 1ου μέχρι του 52ου.	
Αλλήλων τά βάρη βαστάζετε (με 8 εικόνας)	380
Άνθρωπος (δ) σκύλος και δ σκύλος άνθρωπος (με 6 εικόνας)	357
Αποκαλυπτήρια (τά) της προτομής του Πολέμη (με 2 εικόνας)	277
Απονη (ή) κόρη	125
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ :	
Αποτελέσματα 268ου Διαγων. (Αύσεων)	190
Αποτελέσματα 270ου Διαγων. (Αύσεων)	486
Αποτελέσματα 271ου Διαγων. (Αύσεων)	494
Αποτελέσματα 272ου Διαγων. (Αύσεων)	512
Αποτελέσματα Διαγων. Δηγήματος	478, 486
Αποτελέσματα Εδσίων του 1934	22
Αποτελέσματα Εδσίων του 1935	359
Αποτελέσματα Διαγων. Ζωγραφικής (με εικόνα)	405, 406
Αποτελέσματα Έκτάκτου Διαγων. Κρυπτογραφικού	390
Αποτελέσματα Έκτάκτου Διαγων. Λεπκών Λέξεων	374
Αποτελέσματα Μικρού Διαγων. Στίξεως	470
Αποτελέσματα Δ' Διαπλάσεως Διαγων. του Ραδιοφωνικού σταθμού του Πάργου	321
Αποτελέσματα Διαγων. Φωτογραφίας (με 4 εικόνας)	420,
	421, 422, 423, 436
Από την ζωή του Κολοκοτρώνη	20

Από την παιδική ζωή του Βέρν (με εικόνα)	41
Αρρώστεια	146
Αρρώστια δ μπαμπάς	69, 78
Αχρηστος (δ)	159
Βαφίλια	381
Βέρν Ιούλιος (με 2 εικόνας)	67, 90
Βιβλιοθήκη της Διαπλάσεως	135
Βίλλα Όσας	285
ΓΑΤΕΣ (οί) ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ : Άνάγνωσμα για πολύ μικρά παιδιά (με 29 εικόνες) εις τά φύλλα 1—16	
Γέφυρα (τό) δλογο	100
Γιά να μη κλαίη τό μικρό (με 4 εικόνας)	385
Γιά να μη χωρή τό τραίνο (με 8 εικόνας)	181
Γιορτές (οί) των φτωχών παιδιών	50
Γλώσσα και γλώσσα (με 6 εικόνας)	246
Δελφίνα (τό)	249, 260
Δέν τά λογάριασε καλά δ Τότης (με 8 εικόνας)	211
Διάβολος είναι;	459
Διάγνωση της Α. Β. Υ. του Διαδόχου Παύλου προς τους Έλληνοπαιδας	112
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ :	
277ος Διαγων. Αύσεων	11
278ος Διαγων. Αύσεων	167
279ος Διαγων. Αύσεων	323
280ος Διαγων. Αύσεων	430
Διαγωνισμός Άσπειου Άνεκδότη	382
Δ' Ραδιοφωνικός Διαγων. του σταθμού Μπάρι	106
Διαγωνισμός Ζωγραφικής	398
Διαγωνισμός Έπανορθώσεως Στίχων	382
Διαγωνισμός Μικρής Κυριακής	414
Διαγωνισμός Μεταφράσεως από τό Γαλλικό	414
Διαγωνισμός (δ) προς Σύνθεσιν Πνευματικών Άσκήσεων μεταρρυθμίζεται	367
Διαγωνισμός Τυπογραφικών Λαθών	368
Διανομείας	515
Διάπλασις (ή) των Παιδών (Μετάλλιον της Ακαδημίας)	56
Δύο (τά) δδελφία	292, 303
Δύο (οί) κροσσιές	379
ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ :	
Κωνστ. Χ. Γράλλιος, 32. — Δανάη Δαστούνη, 500. — Κυριάκος Άν. Κανάκης, 500. — Κεραμίδος Γάτος, 500. — Θεόδωρος Φ. Λυγκοθήης, 381. — Σπύρος Φ. Λυγκοθήης, 381. — Ντίνος Θ. Μιχαλόπουλος, 500. — Έλλη Α. Νικολακάκη, 32. — Κωνσταντ. Φάκας, 500.	
Εικόνας γαιών εκ του φυσικού	412
Εικόνας ζώων εκ του φυσικού	19, 181,

Εικόνας παιδιών εκ του φυσικού : 7, 35, 97, 115, 139, 157, 193, 205, 223, 235, 253, 282, 301, 325, 338, 345, 353, 361, 373, 377, 417, 453, 477, 489, 497,	Σελ.
Είσιστε μήπως λαίμαργοι ;	338
Έκείνο που χάθηκε, αυτό που ήθε	159
Έκατόχρονα (τά) του Άμπερ (με 4 εικόνας)	209
Έκλογή (ή) του βασιλιά	418
Έκτακτοι Διαγωνισμοί για τό καλοκαίρι	382, 398, 414
Έλληνικά τοπεία (2 εικόνας)	247, 465
Ένα άστειό βαρόμετρο (με 8 εικόνας)	199
Ένα γραμμα για τον Πολέμη	290
Ένα δρόμο στο καμπαναριό (με εικόνα)	108
Ένα παιχνιδάκι για τ' αδελφία σας (με 2 εικόνας)	396
Ένας σταθμός	293
Έξυπνος (δ) σταντζόχοιρος (με 8 εικόνας)	187
ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ (οί) ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ : Μυθιστόρημα υπό Ίουλιού Βέρν (με 10 εικόνας) εις τά φύλλα 1—52	
Έχων (δ) δύο . . . παπούτσια (με 4 εικόνας)	297
Ζητιάνοι (οί) του χειμώνα	9
Ζωή μέσα στη φύση	402
Θάνατο (τό) ταξίδι	114
Καιρομετεωρία (ή)	475
Κάνει ποτέ ζέστη στο ψυγείο; (με 3 εικόνας)	446
Καυγαδάκι	362
Καρί (τό)	52
ΚΟΥΚΛΕΣ (οί) ΤΗΣ ΜΙΡΑΝΤΑΣ : Άνάγνωσμα για πολύ μικρά παιδιά (με 47 εικόνας) εις τά φύλλα 16—47	
Κρούσματα (τά)	301, 320, 332, 338
Λιοντάρι (τό) κ' η άλεπού	410
Λιτανεία (ή)	237, 242
Λογαριασμός χωρίς τον σκύλο (με 4 εικόνας)	37
Λύκος και γύφτος	346
Λύκος (δ) και τό κουτάφι	483
Λύσις του παιχνιδιού του φύλλου 35	422
Μαγική εικόν	201 307
Μαμιά	270
Μεγάλη (ή) δρυτός	355
Μεγάλες (οί) λύπες	170, 188
Μεγάλο (τό) ψάρι τρώει τό μικρό	373
Μετάλλιο (τό) της Ακαδημίας στη Διάπλαση (με εικόνα του ίδρυτού)	61
Μετά την Άνάσταση (εικόνα)	217
Μητέρα (ή) μου	231
Μία άποψις της Νάντης (με εικόνα)	55
Μία έκκληση	
Μία πρωταπριλιά	223
ΜΙΚΡΗ (ή) ΡΩΣΙΔΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ Μυθιστόρημα υπό Jean Rosmer (με 23 εικόνας) εις τά φύλλα 35—52	
ΜΙΚΡΗ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ : 21, 29, 38, 64, 81, 93, 105, 117, 129, 137, 152, 165, 177,	201
Μικρός (δ) που ήθελε να πάη στην Πόλη	110
Μνημείο (τό) του Ιωάννου Πολέμη που έκαμαν τά Διαπλάσευλα (εικόν)	277
Μουσάρι (τό) άπαινο στον πάγο	4
Μουσικοσυνθέτης στην Άφρική (με 3 εικόνας)	175
Μπαμπούλας (δ)	193
ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ : Μυθιστόρημα υπό Jean Werster (με 26 εικόνας) εις τά φύλλα 1—34	
Μυστικό (τό) του μπαμπούλα-Σάββα	313
ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ :	
Άγώνες δρόμου μεταξύ άεροπλάνου και πουλιού, 271. — Άνάγνωσις (οί) ταινίας (με εικόνα) 305. — Άνθρωποι (οί) στο βυθό της θάλασσας, (με 3 εικόνας), 149. — Άποκορής και άποκηράκιου κοουσούμια (με εικόνα), 127. — Άπό ποτε παίζουμε με τίς κουκλές (με 2 εικόνας), 109. — Άπό που καταγονται τό φρούτα μας, 52. — Άράχνη (ή) κακόπουλο, 91. — Άυτοκινητικά (τά) συσκευήματα και ο γήινος μαγνητισμός, 282. — Βαλκανική (ή) έκθεση του παιδιού, 235, 247. — Βαρελάκι (τό) του Χριστοφόρου Κολόμβου, 331. — Γιορτές (οί) των παιδιών στην Ιαπωνία, 52. — Διακόσια (τά) πενήντα χρόνια της άμπελάς (με εικόνα), 78. — Έκλείψεις (οί) του ήλιου και οι λαικές δοξασίες, 365. — Έίχε κατοικήθει ποτέ η Σαχάρα; 198. — Ένα μηχανήμα που ξαναβρίσκει τό ράδιο, 294. — Ένα παράξενο επιστημονικό πρόβλημα, 295. — Ένα πλοίο χωρίς μέταλλο, 198. — Ένα περίεργο δένδρο, 91. — Ένα όρατο παιχνιδάκι για τη μικρή σας αδελφούλα, (με εικόνα), 90. — Έπι-	

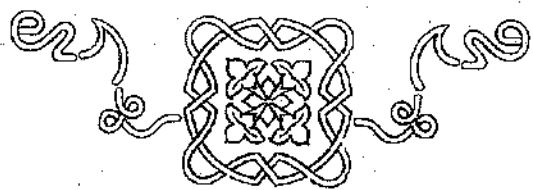
γραφές άπάνω σε φρούτα, 52. — Εύρωπη — Άμερική	
έναντιος (με 2 εικόνας), 259. — Ζεστό νερό και θερμομαν-	
ση δωρεάν, 331. — Ζοζόγλα (ή) στο ραδιόφωνο, 271. —	
Ζωντανό (τό) ντόμινο (με εικόνα), 140. — Ήλεκτρική	
καρέκλα, 224. — Ήλιος και βροχή κατά παραγγελία,	
(με 3 εικόνας), 17. — Θέρμανση (ή) άλλους και τώρα (με	
2 εικόνας), 8. — Καλά διατηρημένες κονσέρβες, 282. —	
Κάλαντα (τά) παντού (με 2 εικόνας), 25, 30. — Καλο-	
καίρια με έγγήση 271. — Κάρι (οί) ποστάλ άλλους και	
τώρα (με εικόνα), 101. — Κινέζικο (τό) αλφάβητο, 52. —	
Κυνηγός (δ) και τά λαγουδάκια (με εικόνα), 282. —	
Μεγαλύτερα (τά) άτμόπλοια του κόσμου (με εικόνα),	
224. — Μεγαλύτερο (τό) τηλεσκόπιο του κόσμου (με εί-	
κόνα), 162. — Μία έκκλησία άπάνω σ' ένα δένδρο, 271. —	
Ποιοί τρώνε τά περισσότερα άνά στον κόσμο, 52. —	
Πόλεμος (δ) των μπουλλιών και των μπιτονιών,	
331. — Πόσο χαρτί ξοδεύεται στον κόσμο, 52. — Πουλά-	
κια (τό) (με εικόνα), 78. — Πρόβατα (τά) είναι μουσό-	
φιλα, 140. — Πρώτοι (οί) στενογράφοι (με εικόνα), 90. —	
Πώς θά κάμετε άόρατο μελάνι, 140. — Πυγμαλοί (οί)	
της Άφρικής (με εικόνα), 294. — Πώς κατασκευάζουν	
τους δρόμους στην Άυστραλία, 198. — Πώς να γεμίσετε	
μιά μπουτίλια χωρίς χονί (με εικόνα), 52. — Πώς μετριέ-	
ται ένα δισεκατομμύριο, 52. — Σάκι (τό) ως μάθημα	
στα σχολεία, 140. — Σκυταλοδρομία (ή) των Όλυμ-	
πικών αγώνων, (με εικόνα), 186. — Σπάσιμο (τό) του	
διαμαντιού, 372. — Σπίτια (τά) μας σε πενήντα χρό-	
να, (με 3 εικόνας), 174. — Ταξίδια (τά) άλλους και	
τώρα (με 3 εικόνας), 319. — Τι είναι η άεροδυναμική,	
(με 4 εικόνας), 41. — Τρείς χιλιάδες χιλιόμετρα κολυμ-	
πώντας, 372. — Φανάρια στους έλέφαντες, στα έζλογα	
και στους πεζούς, 331. — Φωτισμός (δ) και οί τελευταίες	
έφευρσεις (με 2 εικόνας), 65.	
Νέα (τά) του 1937	518
Νίτσα (ή)	254
Νόμος (δ) με λίγα λόγια	172
Όνειρο (τ') του σκύλου (με 6 εικόνας)	397
Ό,τι δε θά γίνη	442
Παιγνίδια του φωτός (εικόν)	484
Παιδαγωγική (ή) Ακαδημία	297
Παιδάκι η παιδάρος; (με 2 εικόνας)	270
Παιδιά άπ' όλον τον κόσμο	429, 437, 435
Παιδική (ή) ήλκία του Σαίντ-Σάενς (με 6 εικόνας)	5
Παιδική (ή) ήλκία του Φρειδερίκου Χάινδελ	265, 285
ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ : σε κάθε φύλλο από τό 1—52.	
Παντοφλίτσες (οί)	164
Παπαδόπουλος Νικόλαος Π. Ίδρυτής της «Διαπλάσεως	
της Παιδών» (εικόν)	61
Παραμύθι (τό) της χρονιάς (με 6 εικόνας)	49, 66, 77, 98, 100
Παστακορέης (δ) στη φυλακή (φάρσα) (με εικόνα)	426, 434
Πασχαλινά παιχνιδία (με 2 εικόνας)	234
Πενητάχρονα (τά) του Παλαμά (εικόν)	169
Πέντε (οί) αισθήσεις (με 5 εικόνας)	268
Περιοδικόν 57 έτών, η «Διάπλασις των Παιδών» Μετάλλ-	
ιον της Ακαδημίας	56
Πιθήκος (δ)	123
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ σε κάθε φύλλο από τό 1—52	
Πρωτομαγιά	253
Πώς θά κάμετε άόρατο μελάνι	140
Σπαροκοστή (ή)	187
ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ σε κάθε	
φύλλο από τό 1—52	
Σε με έκθεση σκύλων (εικόν)	265
Σε τί χρησιμοποιουν οί συγγενείς (με 3 εικόνας)	313
Στοιχείο (τό) και τά έννιά άδέρφια	193, 212
Στό κάστρο	450
Στοργή	361
Τεράστια (ή) σαπουνόφουσα (με 4 εικόνας)	341
Τέσσερες έλέφαντες (Παιγνίδι) (με 4 εικόνας)	389, 422
Τί δέν του συζώρεσαν	246
Τόμοι (οί) της Διαπλάσεως των Παιδών τά περιεχόμενα	
εις αίνους μυθιστορημάτων, όλόκληρη Παιδική Έγκυ-	
κλοπαίδεια	36, 90
Τόμοι της Διαπλάσεως (τιμοκατάλογος)	118, 190
Υπνος	152
ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ : Άσφαλός ποτέ, 57. — Καθένας τή δου-	
λειά του, 141. — Στην ιστορία, 328.	
Χιονάνθρωπος (δ) (με 5 εικόνας)	121, 136
Χριστουγεννιάτικα (τά) τραναφύλλα	37
Χριστουγεννιάτικο (τό) παραμύθι	25

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Αγαπάτε αλλήλους	3	Λουλούδια	27	Σε βλέπω κοντά μου	135
Αεροπλάνο (τό)	87	Λύκος και σκύλος	115	Σκουλήκι (τό) του δέντρου	136
Αλόης (δ) και το χιγιά	40	Μάννα-Ελλάδα	516	Σκυλο-γατο-ποντικισμαχία	326
Απρίλης	236	Μαρίττα (ή) προσοδεύει	111	Σκύλος (δ) κι' ο λαγός	15
Αρνάμα (τ') της θυσίας	117	Μέτωπο (τό)	57, 298	Στή μαννούλα μου	148
Αρρώστια	354	Μία παράδοση	189	Τριπέλης (δ)	4
Γκιουλιστάν	112, 125	Μικρό (τό) χωριό	76	Τόσα τραγούδια	244
Ελεημοσύνη	123	Μόλος	92	Τού χρόνου τα παιδιά	63
Έχω μία μικρή κορούλα	285	Νεράϊδα (ή)	413	Τραγουδάκι	207
Ήλιος	483	Ξυλοκόπος (δ)	222	Φλαμουριά	371
Θαλασσοπόρος	267	Ξωκλήσι	297	Φωτιά (ή)	445
Θράκα (ή) και το παιδάκι	267	Όρφανό (τ') παιδί	99	Χελιδονοφολιές	137
Καλή χρονιά	49	Ό,τι το χέρι σου έδωσε...	330	Χελόνα και λαγός	159
Καράβια	188	Παιγνίδι (τό) της θάλασσας	477	Χριστός Άνδστη	217
Κάτω απ' το χιόνι	491	Παλιό (τό) καλαμάρι	183	Χώμα Έλληνικό	459
Κούκος	80	Περσικά (τά)	364	Ψηλά βουνά	395
Κυριακή	403	Ρολογάκι (τό)	172		
Λάινα και αλόπηξ	30	Σάν παραμύθι	387		

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ο τόμος ούτος περιέχει 365 εικόνες και κοσμήματα

Το φύλλον δραχ. 2,50 και διά το Έξωτερον δραχ. 5

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Έγκλημένον υπό του Υπουργείου της Παιδείας — Έγκυκλιος δρ. 30, από 11 'Απριλίου 1932—
ώς ελεύθερον ανάγνωσμα δι' όλα έν γένει τά Σχολεία της Μέσης και Στοιχειώδους Έκπαιδείσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Έτησίαι δραχμές 100. Έτή-
μην δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αιγύπτου γρόσια διατημ. 50
Άμερικης δολάρια 3.— Άγγλιας και όλων έν γέ-
νει τών Έλλων Κρατών σελήνια 10.
Έξήμηναι και Τρίμηναι αναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Άρχίζει τήν 1ην Δεκεμβρίου, άλλ' ει συνδρο-
μαί αρχίζουν τήν 1ην ελευθέριου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Όδός Εδριμίδου αριθ. 42, παρά τώ Καρδάκειον.

Περίοδος Β'—Τόμος 43ος

Άθήναι, 7 Δεκεμβρίου 1935

Έτος 58ον.—Άριθ. 1

ΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Όπου έν' άγνωστο καράβι,
μ' άγνωστο καπετάνιο, γυρεύει
σ' άγνωστη θάλασσα έν' άγνω-
στο νησί.

Τό πρωτό έκείνο—9 Σεπτεμβρίου
1831—ό καπετάνιος βγήκε άπ' τήν
καμπίνα του στις ΄Ξη κι' άνέβηκε
στό κάσκαρο.

Ό ήλιος είχε προβάλει κιάλα στην
άνατολή—ή εά πούμε καλύτερα, ή
διάθλαση του φωτός τόν έδειχνε πά-
νω άπ' τά χαμηλά στρώματα της

άτμοσφαιρας, γιατί ο δίσκος του βρι-
σκόταν άκόμα κάτω άπ' τόν έρίζον-
τα. Η μακριά του άντανάκλαση χεί-
δευε τήν επιφάνεια της θάλασσας,
πού τή ρυτίδωνε πλατιά ένα έλαφρό
κυμάτισμα μέ τό πρωτό άγεράκι.

Ύστερ' άπό μία ήσυχη νύχτα, ή
ήμέρα κατά τά φαινόμενα ήζταν ώ-
ραία, μία άπό τίς ώραιές έκείνες
σεπτεμβριανές ήμέρες πού ή εύκρατη
ζώνη χαρίζεi κάποτε στο τέλος του
καλοκαιριού.

Ό καπετάνιος κόλλησε στο δεξί
του μάτι τό κιάλι του κι' επισκόπη-
σε όλη έκείνη τήν περιφέρεια όπου
ό ούρανός συγγεόταν μέ τή θάλασσα.

Ύστερα πλησίασε τόν τιμονιέρη—
γέρο μέ γένεια πυκνά, πού ή ζωηρή
του ματιά τοξεύεταν άπό γοργοκίνητα
βλέφαρα:

— Τί' ώρα έπιασες βάρδια; τόν
ρώτησε.

— Στις τέσσερις, καπετάνιο.

Οι δυο αυτοί θαλασσινοί μιλούσαν
μία τραχεία γλώσσα πού κανένας Εύ-
ρωπαίος δέν θά τή γνώριζε, άν δέν
είχε ταξιδέψει στην Άνατολή. Θά-
ταν ένα κράμα άπό τουρκικά και συ-
ριακά παραφθαρμένα.

— Τίποτα νεώτερο;

— Τίποτα, καπετάνιο.

— Φάνηκε κανένα καράβι;

— Ένα μόνο... Ένα μεγάλο τρι-
κάταρτο που έρχεται αντίθετα...
Δοξοδρόμηση και πέρασα όσο μακρύ-
τερα μπορούσα.

— Καλά έκαμες. Και τώρα;...
Ο καπετάνιος κοίταξε βλόγυρα
τόν δρίζοντα με μεγάλη προσοχή.
Κι' έπειτα:

— Έτοιμάσου να στρίψεις! Βίρα!
φώναξε δυνατά.

Δόθηκαν οι διαταγές, έγιναν γρή-
γορα οι απαιτούμενοι χειρισμοί στο
τιμόνι και στα πανιά, και το καράβι
έστρεψε, για να εξακολουθήσει το δρό-
μο του προς τα βορειοδυτικά.

Ήταν ένα βρίκι γολέττα, τετρα-
κοσίων τόννων, καράβι έμπορικά, που,
με κάποιες τροποποιήσεις, έγινε θα-
λαμηγό για διασκέδαση. Ο καπετά-
νιος είχε στις διαταγές του ένα λο-
στρόμο και δεκαπέντε ναύτες, γερούς
άντρες που ή ναυτική φορεσιά τους
τους έδειχνε Άνατολίτες—πλήρωμα
άρκετο για τους χειρισμούς. Αλλά
ούτε όνομα φαινόταν πουθενά, ούτε
σημαία. Και για ναπορεύγη τους
χαιρετισμούς, μόλις ο σκοπός ση-
μείωνε ένα οποιοδήποτε πλεούμενο,
τό βρίκι άλλαζε δρόμο.

Ήταν λοιπόν πειρατικό—και την
εποχή εκείνη ακόμα γύριζαν πολλά
—που φοβόταν την καταδίωξη; Όχι.
Του κάκου θα έφαχνε κανείς για 3-
πλα μέσα στο βρίκι και με τόσο μι-
κρό πλήρωμα δεν θα ριψοκινδύνευε
δέβια και μισά πειρατεία. Ήταν λοι-
πόν λαθρεμπορικό; Ούτε. Κι' ο έμ-
πειρότερος τελωνοφύλακας δεν θάνα-
κάλυπτε μέσα στο βρίκι κανένα υπο-
πτο εμπόρεμα. Δεν είχε μάλιστα ού-
τε φορτίο. Τρόφιμα μόνο για πολλόν
καιρό, βαρελάκια με κρασί και ρακή
στο άμπάρι του, και στην πρόμη,
κάτω απ' το κάσαρο, τρία βαρέλια
από ντογιές δρύινες με γερά σιδερέ-
νια στεφάνια... Και τη σαβούρα του
—αφθονη σαβούρα, ώστε να μπορεί
να βάζει όσα πανιά ήθελε.

Μήπως, τώρα, τα τρία εκείνα βα-
ρέλια είχαν μαπαρούτη ή άλλες έκρη-
κτικές ουσίες;

Όχι βέβαια, γιατί κανένα προφυ-
λακτικό μέτρο δεν έπαιρναν, όταν
κατέβαιναν στην αποθήκη που τα
είχαν φυλαγμένα.

Όπωςδήποτε, κανένας ναύτης δεν
θα μπορούσε να δώσει πληροφορίες
για το περιεχόμενο των βαρελιών, ού-
τε για τον προορισμό του καραβιού,
ούτε για ποιά λόγο απόφυγε τάλλα
πλοία, ούτε γιατί γύριζε και έχνα-
γύριζε, δεκαπέντε μήνες τώρα που
βαστούσε ή περιπλάνησή του, ούτε
σε ποιά σημείο της σφαίρας είχε
φτάσει την ημέρα εκείνη, πλέοντας

πότε πλησίον και πότε με μέτρια
ταχύτητα, είτε σε θάλασσα περιορι-
σμένη, είτε σ' άπέραντο ωκεανό...

Στο διάστημα του μεγάλου κι' ά-
νεξήγητου αυτού ταξιδιού είχαν φα-
νεί μερικές μεγάλες στεριές, μα ο
καπετάνιος τις άφινε πίσω του τό
γρηγορότερο. Και μερικά νησιά εί-
χαν φανεί επίσης, μα κι' απ' αυτά
είχε μακρύνει με μια γοργή τιμονιά.
"Αν ξεφύλλιζε κανένας τό βιβλίο του
πλοίου, θάδλεπε παράξενες αλλαγές
στή ρότα του που τίποτα δεν τις δι-
καίολογούσε. Ήταν κάποιο μυστικό
που τό ήξερε μόνο ο καπετάνιος—
άντρας σκρανταπέντε χρόνων με ά-
νασχηκόμενα μαλλιά— και κάποιος
άλλος μ' έξωτερικό μεγάλο κυρίδι,
που τη στιγμή εκείνη παρουσιάσθηκε
στο κουμπούνι.

— Τίποτα; ρώτησε.
— Τίποτα, Έξοχώτατε! του άπο-
κρίθηκαν.

Ένα σήκωμα των ώμων ακολου-
θήσε τη σύντομη αυτή συνομιλία.
"Έπειτα, ο άνθρωπος που ο καπετά-
νιος τόν προσφώνησε Έξοχώτατο, κα-
τέθηκε πάλι τη σκάλα και γύρισε
στην καμπίνα του. Εκεί χαπλώθηκε
σ' ένα ντιβάνι και σε λίγο φάνηκε
σά βυθισμένος σε νάρκη. Άλλ' αν
και ακίνητος, με τό μάτια κλειστά,
δεν κοιμόταν καθόλου. Συλλογίζεταν.
Κάποια έπίμονη ιδέα τόν είχε κυ-
ριευμένο.

Θά ήταν καμιά πενηνταριά χρο-
νών. Τό ψηλό του ανάστημα, τό ά-
δρό του κεφάλι, τάφθονα γκριζα του
μαλλιά, ή πλατείά του γενειάδα που
άπλωνόταν στο στήθος του, τό μαύρα
του μάτια με τό δξύ βλέμμα, ή πε-
ρήφανη μορφή του, μελαγχολική—
ή καλύτερα, αποθαρρημένη—κι' ή
ξέσιοπρέπεια τού συνόλου του μαρτυ-
ρούσαν άνθρωπο εγγενικής καταγω-
γής. Φορούσε ένα πλαύσιο σκαθρο
μπουρνούκι από τούς ώμους ως τό
πόδια, κι' ένα σκοθφο πράσινο με
μαύρη φούντα.

"Υστερ' από δυό ώρες, ένα παιδί
του έφερε τό πρόγευμά του. Κάθισε
μπροστά σ' ένα τραπέζι και καρφω-
μένο στο πάτωμα της καμπίνας, που
τό σκέπαζε πυκνό χαλί, και μολο-
νότι τό φαγητό ήταν έξαίρετα, δεν
έφαγε με πολλή όρεξη, παρά μόνο
τόν άχνιστό καφέ του ήπιε μ' ευχα-
ρίστηση από έν' άσημμένο και λε-
πτότατο σκαλισμένο τάσι. Έπειτα
ένας πολυτελέστατος, εδωδιασμένος
ναργιλές τοποθετήθηκε δίπλα του
και, με τό μαρκούτι στο χέλι, που
άποκάλυπταν λευκότατα δόντια, βυ-
θίσθηκε πάλι στους ρευδασμούς του.

Ένα μέρος της ημέρας πέρασε

έτσι, ενώ τό βρίκι εξακολουθούσε τόν
άδέβιακο δρόμο τού στην έλαφρά κυ-
ματισμένη θάλασσα.

Κατά τις τέσσερις, ή Αύτου Έξο-
χότης σηκώθηκε, περπάτησε λίγο,
κοίταξε από τις μισανοιχτές θυρίδες
τόν δρίζοντα και σταμάτησε μπροστά
σε μια καταπακτή που τό σκέπαζε
μια άκρη τού χαλιού. Η καταπακτή
αυτή, που άνοιγε άμα έπίεζε κανείς
με τό πόδι μια της γωνιά, ξεσκέπα-
ζε την αποθήκη, κάτω απ' τη καμ-
πίνα, όπου ήταν άραδιασμένα τό τρία
γερά βαρέλια που είπαμε. Η Αύτου
Έξοχότης έσκυψε από την καταπα-
κτή, κοίταξε λίγη ώρα τό βαρέλια
έκείνα που λές και τόν ύπνώτιζαν,
κι' ύστερα άνορθώθηκε ψιθυρίζοντας:
— Όχι... δεν πρέπει να διατά-
σω... Άν δαν βρεθί κανέν' άγνω-
στο νησάκι για να τό κρύψω, καλύτε-
ρα να τό ρίξω στη θάλασσα!

Έκλεισε την καταπακτή, την ξα-
νασκέπασε με τό χαλί, κι' από τη
σκάλα τού κουμπουνιού άνέβηκε στο
κάσαρο.

Η ώρα πέντε. Καμιά αλλαγή
στον καιρό. Ούρανος μισοσκεπασμέ-
νος από έλαφρά συννεφάκια. Τό κα-
ράβι έτρεχε λιγάκι γυρτό, άφίνοντας
πίσω του ένα νταντελένιο αύλακι.

Η Αύτου Έξοχότης έπισκόπησε
πάλι τόν δρίζοντα—τόσο χαραγμένο,
θάλεγες, με διαβήτη σε γαλάζιο φόν-
το καθαρώτατο, Κάποια στεριά φαι-
νόταν σε άπόσταση δεκατεσσάρων
δεκαπέντε μιλίων.

Ο καπετάνιος τόν πλησίασε. Έ-
κείνος τόν ρώτησε όπως πάντα:

— Τίποτα;

— Τίποτα, Έξοχώτατε!

Έμεινε σιωπηλός λίγες στιγμές.
"Έπειτα πήγε και κάθισε σ' ένα πάγ-
κο, ενώ ο καπετάνιος σουλατσάριζε
στον άέρα νευρικά, κοιτάζοντας κάθε
τόσο με τό τηλεσκόπιο.

Σε λίγο τόν φώναξε:

— Καπετάνιο!

— Τι προστάζει ή Έξοχότη Σας;

— Θέλω να μάθω που άκριβώς
βρισκόμαστε.

Ο καπετάνιος άπλωσε μπροστά
του ένα ναυτικό χάρτη και, δείχνον-
τας ένα σημείο όπου διασταυρώνου-
ταν ένας μεσημβρινός κι' ένας πα-
ράλληλος κύκλος, ειπε:

— Έδώ!

— Πόσο απέχουμε από κείνο τό
νησί σταντολικά;

— Είκοσιδυό μίλλια.

— Κι' απ' αυτή τη στεριά;

— Είκοσιέξη πάνω-κάτω.

— Ξέρει κανένας στο καράβι σε
τι θάλασσες ταξιδεύουμε τώρα;

— Μόνο σεις κι' εγώ, Έξοχώτατε

ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Α' — Ο Μέγ' Αλέξανδρος

Τις γάτες μου δεν τις είχα πάντα. Πρώτα, τό «ζωντανά» μου δλα
ήταν παιχνίδια, ψεύτικα: τρία παπάκια, ένας ελεφαντάκος και δυό άρ-
κούδιτσες με γούνα άληθινή. Τέλεγα «τό θηριοτροφείο» μου και τ' αγα-
πούσα πολύ. Μα ζώα που δεν φωνάζουν, δεν τρώνε, που δεν μπορούν να

σηκωθούν μονάχα
τους όταν πέφτουν
χάμω, δεν είναι
τόσο γουστόζα
τά ζωντανά. Έ, οι γάτες
μου είναι ζωντανές! Θέλετε
τώρα να σας διηγηθώ πώς κατάφερα να έχω
τόσες;

Μιά μέρα, εκεί που έπαιζα με τό «θηριο-
τροφείο» μου, μπροστά στην τζαμοτή πόρτα
που βγάζει στο περιβόλι, άκουσα άξαφνα στά
τζάμια έναν παράξενο κρότο που με κατατρό-
μαξε. Έπειδή ήμουν μονάχη και δεν είχα κανένα να με υπερασπισθί, βού-
λωσα τ' αυτιά μου κι' έκλεισα τό μάτια μου. Σε λίγο κατέβασα τό χέρια
μου από τ' αυτιά' μα ο φριχτός κρότος εξακολουθούσε. Άνοιξα μια στιγ-
μή και τό μάτια μου' κι' είδα πώς ο ελεφαντάκος μου, οι άρκούδες μου

και τό παπιά μου κοίταζαν με ζωη-
ρό ενδιαφέρον τί γινόταν από πίσω
μου. Αυτή τη φορά γύρισα να κοι-
τάξω κι' εγώ: "Ω! ένας πελώριος
μαύρος γάτος, όρθιος πίσω από την
πόρτα, χτυπούσε με τό ένα του πό-
δι τό τζάμι και πολεμούσε με
τό άλλο να στρίψει τό πόμολο
"Ο φόβος μου έγινε χά-
ρά." Όρμησα, και διαπλάτω-
σα την πόρτα τού περιβολιού
για να τόν κάμω να μπη μέ-
σα. Μπήκε χω-
ρίς πολλά πα-

ρακάλια. Ήταν πελώριος κι' όταν ακόμα πατούσε με τό τέσσερα, κι' ά-
μέσως σκέφθηκα να τόν βγάλω Μέγ' Αλέξανδρο. Πολύ όμορφος γάτος!
Προχώρησε με μεγαλοπρέπεια και με περηφάνεια, κουνώντας τη μακριά
του ουρά, που έφριζε χάμω τις δυό άρκούδες κι' άνοικοδαγύρισε ένα παπάκι
—φαινεται πώς δεν έδινε μεγάλη σημασία σε ζώα καμωμένα από χυρι

Αλλάζουμε τόσο συχνά δρόμο, ώστε
κι' ο καλύτερος θαλασσοπόρος θα τά-
χανε.

Τι κακοτυχία να μη βρούμε ά-
κόμα ένα νησί που να ξεφυγε τούς
θαλασσοπόρους, ένα νησάκι, ένα βρά-
χο έστω, που μόνο εγώ θάξερα τη
θέση του! Θάχωνα εκεί ατούς τούς
θησαυρούς και θα μου έφτανε ένα
ταξίδι λίγων ήμερών όταν θα έρχό-
ταν ο καιρός να τούς ξανακάρω...
αν ο καιρός αούτος θα έρχόταν ποτέ!

Είπε αούτά, έπειτα σηκώθηκε, έσκυ-
ψε από την κουπαστή και κοίταξε
κάτω τη θάλασσα. Τό νερό ήταν τό-
σο διάφανο, ώστε τό βλέμμα έφθανε
ως ένα βάθος από άγδέντια πόδια
σχεδόν.

Να ή άδυσσος που θα κρύψει
τό πλούτη μου! ειπε γυρίζοντας.

Μά δεν θα τό δώση πίσω ποτέ!
ειπε ο καπετάνιος.

Ω! καλύτερα να γαθούν για
πάντα παρά να πέσουν σε χέρια έχ-
θρών ή άχαριστών!

Όπως θέλετε, Έξοχώτατε!

Ναι. Άν ως τό βράδυ δεν βρού-
με κανέν' άγνωστο νησί, θα ρίξουμε
τά τρία βαρέλια στη θάλασσα.

Στις προσταγές σας!

Ο Έξοχώτατος σώπασε και βυθί-
σθηκε πάλι σε σκέψεις.

Ο ήλιος έγερνε γρήγορα. Την ή-
μέρα εκείνη—δεκαπέντε σχεδόν ήμέ-
ρες πριν από τη φθινοπωρινή ίσημε-
ρια—ο δίκκος του θα βυθιζόταν με-
ρικές μούρες πέρ' από τη δύση, σ'
ένα σημείο δηλαδή τού δρίζοντα που
έπρεπε να τραδήξει την προσοχή τού
καπετάνιου. Υπήρχε σ' εκείνο τό
μέρος κανέν' άκρωτήρι από νησο ή
από ήπειρο; Πολύ άπίθανο, αφού ο
χάρτης δεν έσημείωνε καμιά ξηρά
σε άκτίνα δεκαπέντε μιλίων.

(Ακολουθεί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΞΟΧΟΤΑΤΟΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΔΕΛΦΟΥΣ

Μόσχος λουλούδι είναι ή όμόνοια
Κι' άγάθι άχάριστο ή διχόνοια.
Τού ένός ή άνάσα σ' άλαφρώνει,
Τ' άλλο μονάχα σε ματώνει.

Ο κόσμος είναι περιβόλι.
Πλήθος τ' άγκάθια κι' οι τριβόλοι
Όμως κι' άνάσσα σε κείνα
Βγαίνουν τό ρόδα και τό κρίνα!

Έσδ τό κρίνα να γυρέψης,
Κι' άλλα σιμά τους να φυτέψης.
Φεύγε απ' τ' άγκάθια! Όποιος μπορείσει
"Άς τό ξεβγάλει κι' απ' τη μέση!"

Ο κόσμος, τώρα τόσο χρόνια,
Άπόκαμν άπ' τη διχόνοια.
Όμόνοια και δικαιοσύνη
Διψά απ' τη χούφτα σου να πίνη.

(Η άναδημοσίευση άπαγορεύεται)

και πανι—επειτα επιθεωρησε ολη την καμαρα, ολες τις γωνιες της, για να ιδη αν του εκανε το σπιτι, και, ευχαριστημενος απ' αυτη την επιθεωρηση ηρθε και καθησε στα γονατά μου γουγουρίζοντας.

(Ακολουθεί)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Αγαπητοί μου,

Ο Βασιλικό Θέατρο—ετσι επονομάσθηκε το Έθνικόν με την παλινορθωση της Βασιλείας, γιατί ο βασιλιάς Γεώργιος Α' το είχε χτίσει—ανάθεμα ταλαιπωρία την «Τρισεύγενη» του Κωστή Παλαμά. Η «Τρισεύγενη» είναι το μόνο θεατρικό έργο που έγραψε, εδώ και τριάντα χρόνια, ο μεγάλος ποιητής. Το τύπωσε σε βιβλίο, που διαβάσθηκε πολύ, μα ποτέ δεν παίχθηκε σε θέατρο—εκτός από μια ή δυο φορές, σ' έκτακτες παραστάσεις—γιατί όλοι είχαν την ιδέα πως ήταν μόνο ποιητικό και καθόλου θεατρικό έργο, και δεν μπορούσε να σταθή στη σκηνή χωρίς κάποια διασκευή. Κι' επειδή την παραμικρή αλλαγή δεν έννοοσε να κάμη ο ποιητής, ούτε ο Χρηστομάνος το έπαιζε τότε στη «Νέα Σκηνή», ούτε αργότερα ο Μαλάς στην «Ελευθέρα», ούτε τα Θέατρα Μαρίας και Κυβέλης, τα έπισημότερα. Το Βασιλικό Θέατρο, τώρα που ο Παλαμάς συμπληρώνει Φιλολογική Πεντηκονταετηρίδα—και, έχουν περάσει πενήντα χρόνια από την εμφάνιση του πρώτου του βιβλίου—οκέφθηκε να τιμήση το μεγάλο ποιητή ανεβάζοντας την «Τρισεύγενη» κι' ως μὴν ήταν για να σταθή πολύ. Κι' όμως! Η παράσταση της «Τρισεύγενης» στο Βασιλικό Θέατρο έδειξε πως είχαν άδικο όλοι όσοι έλεγαν πως δεν είναι θεατρικό έργο. Στάθηκε λαμπρά, άρεσε πολύ στο κοινό, το ένθουσιασε, και γενικά το «αντιθεατρικό» έργο είχε τέτοια «θεατρική» επιτυχία, που θα παιζόταν ακόμα, αν δεν ήταν ανάγκη να κατεβή για να δοθῆ ὁ «Οιδίπους» στις 3 Δεκεμβρίου, επέτειο του θανάτου του Φώτου Πολίτη, για μνημόσυνό του. Ώστόσο ή «Τρισεύγενη» παίχθηκε δυο εβδομάδες, και κάθε βράδυ το θέατρο ήταν γεμάτο από κόσμο που την καταχειροκροτούσε. Σε μια απογευματινή, μπόρεσε να πάη κι' ο Παλαμάς πού, γέρος κι' άρρωστος τώρα, δεν παραβγαίνει. Κι' όταν το κοινό τον είδε σ' ένα θεωρείο, του έκαμα αληθινή αποθέωση. Φαντασθήτε μόνο πως, μισή ώρα αφού τελείωσε η παράσταση, πολλοί κόσμος τον περίμενε ακόμα έξω απ' το θέατρο, κι'

ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

αμα βγήκε να πάρη ταξί και να φύγη, αντίχησαν χειροκροτήματα και ζητωκραυγές όπως σε διαδήλωση. Τι τα θέλετε! Ο μεγάλος ποιητής είναι πιά ένα είδωλο. Ο κόσμος τον λατρεύει, τον θεοποιεί, όπως στη Γαλλία λάτρευε και θεοποιούσε τον Οδύγη. Κι' αυτό φάνηκε ακόμα και στο γεύμα πού, με την ευκαιρία της «Τρισεύγενης» διοργάνωσαν οι φίλοι του κι' οι θαυμαστές του στη Λέσχη των Καλλιτεχνών το βράδυ της 2 Δεκεμβρίου. Δεν είδ' ακόμα, ούτε πιστεύω να έγινε εδώ, μεγαλύτερο και τιμητικότερο γεύμα! Έκατον πενήντα πρόσωπα κάθησαν στο πελώριο εκείνο τραπέζι που ξεχονόταν στριφογυρίζοντας στην απέραντη σάλα. Ένας πολιτικός άρχηγός, ο κ. Μιχαλακόπουλος, είχε την προεδρεία. Άλλα ήταν κι' άλλοι πολιτικοί, κι' ακαδημαϊκοί, και καθηγητές του Πανεπιστημίου, και λόγιοι, και καλλιτέχνες, με τις κυρίες τους. Δεν έλειπε ούτε ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου κι' ο διευθυντής της Σχολής Καλών Τεχνών. Ο Παλαμάς δεν μπόρεσε να παρευρεθῆ, τον αντιπροσώπευαν ο γιός του κι' η κόρη του. Άλλα χάρη στο γραμμόφωνο, ακούστηκε το βράδυ εκείνο τουλάχιστο ή φωνή του: έβαλαν δυο δίσκους με ποιήματά του που τα είχε απαγγείλει ο ίδιος. Πρωτότερα έπλεξε τον πανηγυρικό του μ' ευγνωμία ο ποιητής Σκίπης, εξηγώντας ωραιότατα γιατί αγαπούν όλοι τον Παλαμά—είναι, έπλε, ένας ποιητής γενικός, καθολικός, κι' ε,τι θέλει κανένας το βρίσκει στο «Έργο του—και μετά τον Σκίπη, μίλησε ο κ. Μιχαλακόπουλος. «Α, με πόση χάρη, και με πόση γνώση, και με πόσο ένθουσιασμό! Δεν περίμενα πως ένας πολιτικός θα ήξερε τόσο πολύ τον ποιητή και θα μπορούσε να μιλήση τόσο καλά γι' αυτόν, απαγγέλλοντας ωραιότατα και ποιήματά του! Άλλ' αυτό Ισαΐα δείχνει την «καθολικότητα» του Παλαμά. Όλοι τον διαβάζουν, όλοι τον ξέρουν, όλοι τον αγαπούν και τον θαυμάζουν. Ο κ. Μιχαλακόπουλος, καθώς ειπε, έχει κι' ένα λόγο παραπάνω: είναι από την Πάτρα, όπου έτυχε να γεννηθῆ κι' ο μεσολογγίτης ποιητής, σ' ένα σπιτι κοντά στο πατρικό του, όπου έτυχε να γεννηθῆ κι' η Ιταλοελληνίδα συγγραφέισσα Ματθίλδη Σεράο. Γι' αυτό και με ιδιαίτερη συγκίνηση, ο κ. Μιχαλακό-

πουλος εξήγησε πρώτα και κατόπι απήγγειλε το θαυμάσιο εκείνο σονέτο του Παλαμά, από τις «Πατρίδες» όπου ζωγραφίζει την πόλη της γέννησής του, την Πάτρα. Στο γεύμα, διαβάσθηκε από το γιό του κι' ένα γράμμα του ποιητή που δικαιολογούσε την απουσία του και χαιρετούσε, ευχαριστώντας, τους φίλους που θέλησαν να τον τιμήσουν. Κι' αυτό χειροκροτήθηκε μ' ένθουσιασμό. Γενικά, ο ένθουσιασμός επικράτησε σ' όλη τη διάρκεια του γεύματος, που ήταν μια ωραία φιλολογική και καλλιτεχνική γιορτή, με λόγους, με απαγγελίες, με τραγούδι, με μουσική, ωραία όλα και σχετικά με τον ποιητή που γιορταζόταν.

Σας αποστέλλω ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΜΟΣΧΑΡΙ ΑΠΑΝΗ ΣΤΟΝ ΠΑΓΟ

Ένα μοσχάρι συνήθιζε να χοροπηδᾷ μέσα στο στάβλο. Έκανε γύρους δόλοκληρους και μισούς. Μια χειμωνιάτικη ημέρα, αν και ήταν πάγος, το άφησαν να βγῆ έξω με τα μεγάλα ζώα για να πάη να πιῆ νερό. Όλες οι αγελάδες έπληθυσαν στην ποτίστρα με προσοχή. Το μοσχάρι όμως έτρεξε άπάνω στον πάγο κι' άρχισε να στρηφογυρίζη. Από τον πρώτο γύρο έπαράπατης και χτύπησε το κεφάλι του στην ποτίστρα. —Τι κακό με βρήκε! μούγκριζε. Έχοροπηδούσα στο άχυρο, που μου έφτανε ως το γόνατο, και δεν έπεφτα' ενώ εδώ που το καθελί είναι γιαλιστερό, έγλύστρια κι' έπεσα. Μια γριά αγελάδα τότε του ειπε: —'Αν δεν ήσουν ανήλικο μοσχάρι, θα ήξερες πως εκεί που τρέχει κανείς ευκολότερα είναι δυσκολότερο να κρατηθῆ και να μὴ πέση. (Από τα «Παιδικά» του Λέοντος Τολστόυ)

ΖΩΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

Ο ΤΕΜΠΕΛΗΣ

Λέει ο Τολός: «'Ας παίξω λιγάκι με το θάνο. Και τα μαθήματά μου το βράδυ θα τα κάνω». Το βράδυ χαμουρεύεται και πάει να κοιμηθῆ, και για να μελετήση χωρίς θά σηκωθῆ. Τὸν κιάζουν να ξεκινήση, μα πού ν' ακούση αυτός! «'Ας στις οχτώ ή ώρα κοιμάται ο κύρ-Τολός. Κι' ο δάσκαλος θυμώνει. Νηστεία θά τον βάλη. Ποιός τοῦλε ν' αναβάλλη; 'Αν πάντοτέ σου αναβάλλης και πάντοτε «αυθιο» λές, Πολύ θά μετανοήσης, κι' ίσως μικρό θά κλάις... (Απ' το Γαλλικό) ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΙΟΣ

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΣΑΙΝΤ-ΣΑΕΝΣ

Στη Γαλλία γιορτάστηκαν τον περασμένο μήνα μ' εξαιρετική μεγαλοπρέπεια τα εκατόχρονα του Καμίλλου Σαιντ-Σαένς, ενός από τους μεγαλύτερους μουσουργούς όχι μονάχα της Γαλλίας αλλά του κόσμου ελοκλήρου. Ο Σαιντ-Σαένς ήταν, όπως ο Μότσαρτ κι' ο Ουγκώ και πολλοί άλλοι, κι' αυτός ένα από τα θαυμαστά εκείνα παιδιά που η μεγαλοφυΐα τους δεν περιμένει να μεγαλώσουν πρώτα για να φανερωθῆ, αλλά εκδηλώνεται από την πιο τρυφερή ηλικία.

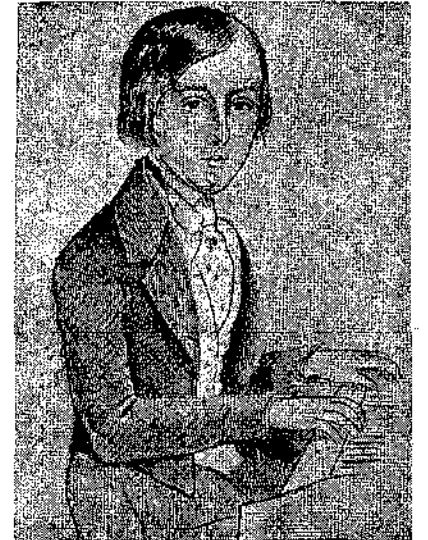
Γεννήθηκε στο Παρίσι στις 9 Οκτωβρίου του 1835 σ' ένα φτωχικό διαμέρισμα μιας λαϊκής συνοικίας, και ήταν τόσο καχεκτικό κι' ασθενικό παιδάκι, που το έστειλαν στην εξοχή, σε παραμάννα.

Όταν ύστερα από δυο χρόνια γύρισε από την εξοχή, στο φτωχικό σπιτάκι βασιλευσε η θλίψη και το πένθος. Ο πατέρας του κι' ο θετός του είχαν πεθάνει, νεώτατοι κι' οι δυο τους. Για κακή του τύχη, το μικρό όρφανό έχασε τον πατέρα του, αλλά γι' αντίλλαγμα απόκτησε δυο μητέρες: την αληθινή μητέρα και τη θεία της, την κυρία Μασσόν, που ο μικρός Καμίλλος τη φώναζε και «γιαγιά».

Η κυρία Μασσόν ήταν μια γριούλα με άγγελική ψυχή. Είχε μείνει χήρα πολύ νέα και βρήκε καινούργια χαρά στη ζωή της όταν αποφάσισε να την αφιερώση για ν' αναστήση το παιδάκι της ανεφιάς της που είχε τόσο ανάγκη από καλοσύνη και τρυφερότητα. Μια από τις μεγάλες της αγάπες ήταν η μουσική. Μόλις λοιπόν παρατήρησε ότι ο μικρούλης Καμίλλος αισθανόταν ενδιαφέρον για τη μουσική, σκέφτηκε να καλλιεργῆση την πρόωγη αυτή κλίση του. Και τότε επαναλήφθηκε με τον Σαιντ-Σαένς ε,τι είχε συμβεί με τον Μότσαρτ.

Μέσα σε λίγους μήνες ο μικρός Καμίλλος, που η μεγαλύτερη χαρά του ήταν να κάθεται στο πιάνο και να προσπαθῆ να παίξη με τα μικροσκοπικά χεράκια του, είχε έσοκολήσει όλη τη μέθοδο Καρπαντιέ! Κι' ήταν μόλις δύομιση ετών! Όταν η γιαγιά εκανε γι' αστείο πως ήθελε να κλείση το πιάνο, ο μικρός έθαζε τόσο άγριες φωνές, που η μητέρα του έτρεχε κατατρομαγμένη να ιδῆ τί είχε πάθει το παιδί της. Έτσι αναγκάζονταν ν' αφήνουν το πιάνο ανοιχτό κι' ο μικρός μουσικός σκαρφάλωνε σαν μαϊμούδακι επάνω στο ταμπουρέ κι' έπαιζε ως την ώρα που θα κουραζόταν.

Σε ηλικία τεσσάρων ετών ο Καμίλλος Σαιντ-Σαένς έδῆλωσε πως δεν έννοοσε να παίζη κομμάτια που κατά την κρίση του ήταν ασήμαντα. Έτσι η «γιαγιά» άρχισε να διδάσκη στον φιλόμουσο μικρό τα έργα του Μπάχ και του Μότσαρτ. Από την πρώτη στιγμή το παιδί κατάλαβε πως η μουσική αυτή είχε άλλη αξία από αυτή που είχε διδαχθῆ ως τότε, και άρχισε να μὴ θέλη πιά να παίζη μπροστά στον καθένα από τα έργα των μεγάλων μουσικών. Σύμφωνα με την έντύπωση που σχημάτιζε για το κάθε πρόσωπο που έδλεπε ή σόμφωνια με τα έσα είχε ακούσει να λένε γι' αυτό, αποφάσισε αν το έκρινε ή όχι αξιό ν' ακούση τη μου-

Ο Σαιντ-Σαένς 11 χρονών

σική του, και δε έννοοσε ούτε με παρακάλια, ούτε με φοβέρες να αλλάξη την απόφασή του.

Κάποια μέρα—ο Σαιντ-Σαένς ήταν τότε πέντε ετών—τον παρουσίασαν σ' ένα σεβάσιμο κύριο που ήταν και καθηγητής στο Ωδείο. Ο καθηγητής για να τον δοκιμάση χτυπάει μια νότα στο πιάνο και ρωτάει το παιδί ποιά ήταν αυτή ή νότα. Ο Καμίλλος του λέει μια νότα που ήταν ένα ήμιτόνιο παρακάτω από αυτήν που είχε παίξει ο καθηγητής. Θριαμβευτικά τότε εκείνος λέει στον μικρό πως είχε κάνει λάθος. Μα ο μικρός Σαιντ-Σαένς δεν τα χάνει.

—'Εγώ δεν λαθεύομαι ποτέ μου, λέει. Το πιάνο μας έχει πέσει μισό τόνο.

Τόση ήταν η επιμονή του και ο θυμός του, που αναγκάστηκαν να φέρουν μια διαπασών, και τότε πι-

στοποίησαν ότι το παιδάκι δεν είχε γελασθεί.

Από τότε κιόλας είχε άρχισι να γράφη νότες μ' όλο που γράμματα δεν είχε μάθει ακόμα. Δοκίμαζε να κἀνη και δικές του συνθέσεις και έπειδή ήταν παιδί, ένα παιδί ζωηρό και άλυπτακτο, οι συνθέσεις του ήταν διάφορα γκαλόπ και εμβατήρια. Δεν είχε ιδέα από θεωρία της μουσικής. Μολαταύτα, όπως πιστοποιήσε και ο ίδιος όταν τριάντα χρόνια αργότερα ξαναδιάβασε τα πρώτα του δοκίμια, δεν είχε κάνει κανένα λάθος!

Σε ηλικία ένδεκα ετών ο Σαιντ-Σαένς έδωσε την πρώτη του δημοσία συναυλία στην αίθουσα Πλεγιέλ, στις 6 Μαΐου του 1846. Οι εφημερίδες έγραψαν μ' ένθουσιασμό για το μικρό καλλιτέχνη και ή μεγάλη επιθεώρηση «Ίλλουστρασιόν» έδημοσίευσε το σκίτσο που βλέπετε.

Έτσι ο μικρός μουσικός έγινε κιόλας διάσημος σε ηλικία που άλλα παιδιά μόλις άρχίζουν να διδάσκονται τις πρώτες αρχές της μουσικής. Ύστερα από λίγες ημέρες τον εκάλεσαν για να δώση μια συναυλία στα άνάκτορα του Κεραμεικού, όπου κατοικούσε ο τότε βασιλιάς της Γαλλίας Λουδοβίκος-Φίλιππος. Ο Σαιντ-Σαένς έπῆγε συνοδευμένος από τον καθηγητή του, τον λαμπρό μουσικό Σταματό. Η Δούκισσα της Ορλεάνης, ή νύφη του βασιλιά, εκάλεσε τον νεαρό βιρτουόζο στα διαμερίσματα του γιού της που είχε τότε ηλικία έννεα ετών. Είχε την ελπίδα πως αν έδειχνε στον μικρό πρόγικια το παιδί αυτό που ήταν κιόλας μεγάλος καλλιτέχνης, θα τον εκανε ίσως να ενδιαφερθῆ για τη μουσική.

Μα ο επίδοξος διάδοχος του γαλλικού θρόνου έμενε έντελώς αναίσθητος στα θέληγτρα της μουσικής. Ένώ ο Σαιντ-Σαένς είχε καθῆσει στο πιάνο και γοήτευε την προγκίπισσα με το θείο παίξιμό του, το πρόγκιπόπουλο βρισκόταν σκαρφαλωμένο στο ξύλινο αλογάκι του και, καθώς πρόσθετε με αγανάκτηση ο ίδιος ο Σαιντ-Σαένς όταν διηγόταν αυτό το ανέκδοτο, «έπαιζε κιόλας μ' όλη του τη δύναμη το ταμπουρό του!»

Αυτό έννοείται δεν έμπόδισε τη δούκισσα της Ορλεάνης να στείλη την επομένη ένα ωραιότατο χρυσό ρολόι στον νεαρό καλλιτέχνη.

ΦΑΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό JEAN WEBSTER

«Η μάχη ημέρα του 'Ασύλου»

«Η πρώτη Τετάρτη κάθε μηνός ήταν ή φρικτότερη απ' όλες τις ημέρες, που την περίμενε κανείς με τρόμο, την υπόμνηση μ' έγκαρτέρηση και προσπαθούσε να τη λησμονήσει, όσο το δυνατόν πιο γρήγορα.

Τα πατώματα έπρεπε να λάμπουν από πάστρα, οι καρτέλες να είναι ξεσκονισμένες στην έντέλεια, τα κρεβάτια στρωμένα που να μην κάνουν ούτε μια ζάρα και έννενηντα έννεα διαβολαιμένα μικρά όρφανα πλυμένα, χτενισμένα και καλοκουμπωμένα στις φρεσκοκαλισμένες τσίπινες ποδίτσες τους. Έπρεπε άντμνη σε όλα, και στα έννενηντα έννεα, να τους θυμίσως να φέρονται με καλούς τρόπους και να τα μάθησι να λένε: «Μάλιστα, κυρία», «Όχι, κυρία» όταν θα τους μιλούσε κανείς από τους κυρίους Συμβούλους.

Ήταν άληθινά βασανιστήριο και ή καϊμένη ή Γερουσία "Αμπος, επειδή ήταν ή μεγαλύτερη απ' όλα τα όρφανα ήταν αναγκασμένη να υποφέρει περισσότερο από τα άλλα το βασανιστήριο αυτό. Μά, δόξα τω Θεώ, πήρε κι' αυτή ή Τετάρτη τέλος, όπως κι' οι προηγούμενες. Η Γερουσία κατάφερε να ξεφύγει από το καλλάρι όπου ήταν κλεισμένη και έτοιμαζε σάντουιτς για τους επισκέπτες του όρφανοτροφείου και ανέβηκε επάνω για να άφρωσωθεί στις καθημερινές της άσχολες. Η κυρία άσχολία της ήταν ο θάλαμος Ε' όπου έντεκα μικρά διαβολαίκα από τεσσάρων ως έπτά έτων είχαν έντεκα κρεββατάκια στη σειρά. Η Γερουσία προσπάθησε να συγκεντρωθή το μυαλό της για να κάνει τη δουλειά της. Έστρωσε και τίναξε τις τσαλακωμένες ποδίτσες των μικρών, έσκούπισε τις μύτες τους και άφωδ τα παράταξε το ένα πίσω από το άλλο, τα έθαλε να ξεκινήσουν για την τραπεζαρία, πράγμα που έκαναν με μεγάλη προθυμία τα παιδιά και εκεί μπόρεσε να τα άπκοχολήσει για μια εύλογημένη μισή ώρα, βάζοντας τα μπρός στο τραπέζι, όπου ήταν σερβιρισμένο γάλα, ψωμί και πουτίγκα από κορόμηλα και να ξενοιάση λίγο από τη σκοτούρα τους.

Υστερα ξαπλώθηκε για να ξεκουραστή στο μικρό καναπέδακι που βρισκόταν μπρός στο κόφωμα του παραθύρου και κόλλησε το φλογισμένο μένιπτό της επάνω στο όροσερό τζάμι. Βρισκόταν στο πόδι από τις πέντε έκείνο το πρωί κάνοντας

όλων τις διαταγές. Η διευθύντρια νευρική και άνυπόμονη της έκανε παρατηρήσεις για το κάθε τι και την έβίαζε να δουλεύη γρηγορότερα. Η κυρία Αίππετ δέν κρατούσε πάντοτε την ίδια μεγαλόπρεπη άξιοπρέπεια, που έπαιρνε κάθε φορά που δεχόταν μια έπίσημη βίσιτα στο Όρφανοτροφείο. Όταν οι επισκέπτες έφρουγαν, το ύφος της άλλαζε έντελως.

Η Γερουσία ρέμβαζε κοιτάζοντας το μακρινό κωδωνοστάσιο του χωριού, που ξεχώριζε ανάμεσα από τα γυμνά χειμωνιάτικα δέντρα. Κάνοντας τον άπολογισμό της ημέρας έβρισκε ότι είχε πάει αρκετά καλά. Οι Σύμβουλοι και ή Έφορευτική Έπιτροπή είχαν κάνει την έπίσκεψή τους στις αίθουσες και στους θαλάμους, είχαν τελειώσει τις συζητήσεις τους, είχαν πιει το τσάι τους και τώρα γύριζαν βιαστικά στα σπίτια τους, στην ευχάριστη ζεστή κατοικία τους, για να ξεχάσουν πάλι ως τον άλλο μήνα αυτές τις έννοχλητικές μικροφροντίδες τους.

Η Γερουσία έσκουψε, κοιτάζοντας με περιέργεια—και με λίγη, με πολύ λίγη ζήλεια—την μακριά σειρά από τα άμάξια και τα αυτοκίνητα που ένα-ένα έβγαίναν από την πόλη του Όρφανοτροφείου. Με τη φαντασία της παρακολουθούσε πρώτα το ένα και ύστερα το άλλο από τα άμάξια αυτά που διευθύνονταν προς τις διάφορες πλούσιες βίλλες τις χτισμένες γύρω στο λόφο. Φανταζόταν πως αυτή ή ίδια ήταν μια από τις κυρίες που έφρουγαν με τα αυτοκίνητα. Τυλιγόταν στο λουάτο γούνινο πανωφόρι της, έβαζε τα μακριά της γάντια και ριχνόταν στο βάθος του άμαξιού, λέγοντας στον σωφέρ με κουρασμένο ύφος: «Σπίτι!» Στο κατώφλι όμως του σπιτιού ή είκόνα αυτή που έπλαθε ή Γερουσία με το νου της έθόλωνε.

Η Γερουσία είχε φαντασία και τί φαντασία! Η κυρία Αίππετ της έλεγε πως ή άχαλίνωτη αυτή φαντασία της θα της προκαλούσε πολύ δυσάρεστες συνέπειες, αν δέν προσπαθούσε να την περιορίση. «Όστόσο, μ' έβλη την όρμη και την έφρουρετικότητα της φαντασίας της, ή Γερουσία δέν μπορούσε να προχωρήση παρά πέρα από την έξώπορτα του μεγάρου όπου έτοιμαζόταν να μπη. Η καϊμένη, ή άνυπόμονη και ευφάνταστη μικρή Γερουσία, παρ' όλα τα δεκαεφτά της χρόνια δέν είχε ποτέ της ως τώρα

πατήσει το πόδι της σ' ένα συνειθισμένο σπίτι και δέν μπορούσε να φαντασθή πως θα ήταν ή καθημερινή ζωή των άλλων ανθρώπων που δέν έχουν να νταντεύουν όρφανά.

«Γε-ρου-σά "Αμπος
Σε ζη-τούν
Στο γρα-φείο
Και θα έ-κα-νε-ς κα-λά
Νά βγα-στής!»

Ο Τόμμου Ντίλλον που είχε λάθει μέρος στην παιδική χορωδία ανέβαινε τραγουδώντας τις σκάλες και περνούσε το διάδρομο, Το τραγούδι του δυνάμωνε όσο πλησίαζε. Η Γερουσία άποσπάσθηκε μ' ένα άναστεναγμό από το παράθυρο που ρέμβαζε και έτοιμάστηκε νάντιμωπιήση πάλι τις έννοχλησεις της πραγματικής ζωής.

— Ποιός με ζητάει; έσκουσε το τραγούδι του Τόμμου με φωνή γεμάτη άνησυχία.

«Η κυρία Αίππετ στο γραφείο
Και μου φαίνεται πως δέν είναι
"Α-α-μήνη» [στις καλές της.

Έκλεισε με ειλάβεια ο Τόμμου το τραγούδι του. Μά ο τόνος της φωνής του δέν είχε την κανεντρέχεια που έδειχναν τα λόγια του. Και το πιο σκληρόκαρδο άκόμη από τα μικρά όρφανα ένοιωσε λύπη και συμπάθεια για μια άτακτη συμπαθήτρια του που θα λάβαινε διαταγή να πάη στο γραφείο και να άντικρύση άπέναντί της την θυμωμένη διευθύντρια Κι' ο Τόμμου την άγαπούσε τη Γερουσία κι' ως τον τράνταζε τότε-πότε απ' τον ώμο κι' ως του σκούπιζε τη μύτη τόσο δυνατά, σαν να ήθελε να του την ξεριζώση.

Η Γερουσία έτρεξε χωρίς να βγάλη λέξη, αλλά με συννεφιασμένο μέτωπο. «Τι να συμβαίνει άραγε;» σκεπτόταν, «μήπως τα σάντουιτς δέν ήταν αρκετά φιλοκοιμένα; Μήπως βρέθηκαν τίποτε ταόφλα από μύγδαλα μέσα στο κέικ; Μήπως είδε κανένα από τις κυρίες την τρόπα που είχε ή Σούζη "Ωθρον στην κάλσα της; Μήπως—ω φρίκη!—μήπως κανένα από τα μικρά άγγελούδια του δικού της θαλάμου Ε' κατάβρεξε κανέναν από τους κυρίους Συμβούλους;»

Ο μικρός προθάλαμος από το κάτω πάτωμα ήταν άκόμη σκουτείνος όταν ή Γερουσία κατέβηκε τις σκάλες, γιατί δέν είχαν άναφτει τα φώτα. Ο τελευταίος κύριος Σύμβουλος, έτοιμος να φύγη στεκόταν μπροστά στην άνοιχτή πόρτα. Η Γερουσία μόλις πρόφτασε να πάρη μια άμυδρή ιδέα από τον άνθρωπο αυτόν και ή πιο ζωηρή έντύπωσή της ήταν πως ήταν ψηλός σαν γίγας. Τη στιγμή που ή Γερουσία κατέβαινε αυτός έκα-

νε νόημα σ' ένα αυτοκίνητο που στεκόταν στη στροφή του δρόμου και περίμενε. Μόλις ξεκίνησε το αυτοκίνητο και ήρθε προς την πόρτα, για μια στιγμή ή λάμψη από τα φανάρια του έρριξε τη σκιά του κυρίου καθαρά επάνω στον άντικρυνό τοίχο. Η σκιά αυτή σχημάτισε άλλόκοτα μακριά πόδια και χέρια που έτρεχαν κάτω στο πάτωμα και επάνω στον τοίχο της εισόδου. Μά την άλήθεια έμοιαζε σαν μια από τις πελώριες ένεινες άράχνες με τα άτέλειωτα πόδια. Το άνήσυχο κατσούφιασμα της Γερουσίας διαδέχθηκε ένα νευρικό γέλιο. Ήταν από φυσικού της πολύ άνοικτόκαρδο κορίτσι και δέν άφηνε να πάη χαμένη ούτε ή παραμικρότερη ευκαιρία που μπορούσε να την κάνει να εθιμώση.

Προχώρησε προς το γραφείο. Το μικρό περιστατικό της είχε ξαναδώσει το θάρρος της και έτσι παρουσιάστηκε με γελαστό πρόσωπο στην κυρία Αίππετ. Για μεγάλη της δμως έκπληξη ή διευθύντρια ήταν κι' αυτή, αν όχι βέβαια έντελως γελαστή, αλλά όπωσδήποτε αρκετά πρόσχαρη—είχε σαν να ποδμε το ευχαριστημένο ύφος που έπαιρνε όταν δεχόταν κανένα έπισκέπτη.

— Κάθισε, Γερουσία. Έχω να σου μιλήσω.
Η Γερουσία κάθισε στην κώχη της πιο κοντινης καρτέλας, κρατώντας την άναπνοή της. «Ένα αυτοκίνητο πέρασε με μεγάλη ταχύτητα απέξω απ' το παράθυρο. Η διευθύντρια έρριξε μια ματιά και έιπε της Γερουσίας:
— Πρόσεξες τον κύριο που έφυγε τώρα-δά;
— Είδα την πλάτη του.
— Αυτός ο κύριος είναι ένας από τους πιο πλούσιους Συμβούλους. Ής σήμερα έχει δώσει μεγάλα χρηματικά ποσά για την συντήρηση του 'Ασύλου. Δέν μπορώ να φανερώσω το όνομά του. Η έπιθυμία του, ή άπόλυτη έπιθυμία του είναι να μείνη έντελως άγνωστος.

«Η Γερουσία άνοιξε

«Η Γερουσία άνοιξε

διάπλατα τα μάτια της από την έκπληξη. Δέν ήταν συνειθισμένη να την καλή ή διευθύντρια στο γραφείο για να συζητή μαζί της για τις ιδιοτροπίες των Συμβούλων.

— Ο κύριος αυτός έδειξε ως τώρα μεγάλο ενδιαφέρον για πολλά από τα άγόρια μας. Θυμάσαι τον Κάρλ Μπέντον και τον Έρρίκο Φρίξ; Είχαν κι' οι δυο σταλεί υπότροφοι σε άνώτερες σχολές χάρις στη γενναιοδωρία του κυρίου... του Συμβούλου αυτού θέλω να πω, και με τη μελέτη και τις έπιτυχίες τους στις σπουδές τους ξεπλήρωσαν τα χρήματα που με τόσο γενναιοδωρία είχαν ξοδευτεί γι' αυτούς. Αυτή είναι άλλωστε και ή μόνη πληρωμή που έπιθυμεί ο κύριος Σύμβουλος; Άλλη δέν θέλει. Ής σήμερα το φιλανθρωπικό του ενδιαφέρον το τραβούσαν άπκοκλειστικά τα άγόρια. Δέν μπόρεσε να τον κάνουν να ενδιαφερθή για κανένα από

τα κορίτσια, άσχετο αν το άξιζε ή όχι. Σε διαβεβαιώνω πως τα κορίτσια δέν τα άγαπάει καθόλου.

— Μάλιστα, κυρία, ψιθύρισε ή Γερουσία που φαντάστηκε πως στο σημείο αυτό έπρεπε να δώσει κάποια άπάντηση.

— Σήμερα στην τακτική Συνέλευση έγινε συζήτηση για το μέλλον σου.

Η κυρία Αίππετ έκανε μια μικρή διακοπή. Υστερα εξακολούθησε με άργη και ήρεμη φωνή, που έκανε τα νεύρα της Γερουσίας που βρισκόταν σε υπερδιέγερση να τρέμουν από άνυπομονησία:

— Καθώς γνωρίζεις τα παιδιά δέν τα κρατούμε εδώ όταν κλείσουν πιά τα δεκαέξη τους χρόνια, αλλά κανάμε εξαίρεση για τη δική σου περίπτωση. Το δικό μας το σχολείο το τελείωσες δεκατεσσάρων έτων και έπειδή έκανες τόσο καλές προόδους

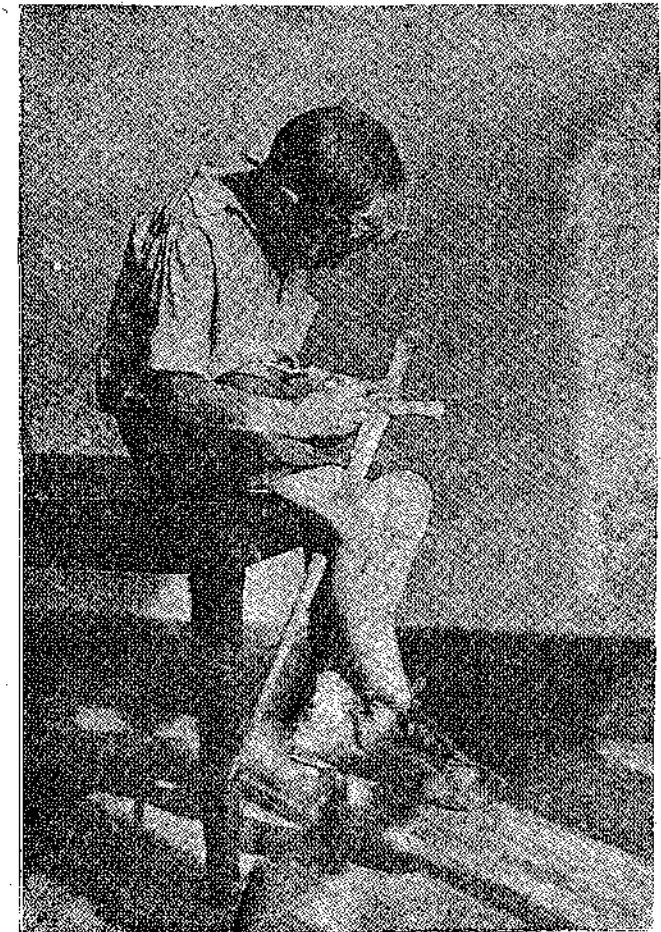
στις σπουδές—μά όχι πάντα και στη διαγωγή σου—άποφασίστηκε να σε στείλουμε στο Γυμνάσιο του χωριού. Τώρα όμως κοντεύεις να τελειώσης και αυτό και το 'Ασύλον δέν μπορεί πιά να αναλάβη κανένα άποχρέωση για τη συντήρησή σου απ' εδώ και στο έξω. Είναι αρκετό που σε κρατήσαμε δυο χρόνια περισσότερο από τα άλλα όρφανά.

Η κυρία Αίππετ παράβλεψε τη λεπτομέρεια πως ή Γερουσία είχε έργασθει υπεράνθρωπα για την άποτροφία της στο διάστημα αυτών των δυο χρόνων και πως πάντα έρχονταν σε πρώτη μοίρα οι δουλειές και οι εθκολλες του Όρφανοτροφείου και σε δεύτερη οι σπουδές της και ή μελέτη της, και πως τις ημέρες που ή δουλειά έπεφτε περισσότερο, σαν την σημερινή, την κρατούσαν στο 'Ασύλο για να σφουγγαρίζη.

— Καθώς σου έλεγα, έγινε συζήτηση για το μέλλον σου, και το ένδεικτικό σου ξεεταόθη με προσοχή και σχολιάστηκε απ' όλους.

(Άκολουθεί)

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

«Ο Τοτός βάζει όλη του την προσοχή στην έργασία του (Από τον Διεθνή Φωτογρ. Διαγωνισμό του Kodak)

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΑΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Θά σάς ήρθε άραγε ποτέ στο νου, αγαπητά μου Διαπλασούπολα, την ώρα που καθισμένοι αναπαυτικά μέσα στο θερμασμένο σας δωμάτιο διαβάσετε τη «Διάπλυσή» σας, θά σκεφθήκατε ποτέ με τί τρόπο άραγε θερμαιναν οι άνθρωποι τα σπίτια τους τον παλιό καιρό, που ούτε κώκ και άνθρακίτης υπήρχε, ούτε κεντρική θέρμανση και ηλεκτρικές σόμπες. Σας πέρασε ποτέ απ' το μυαλό αυτή ή σκέψη;

Λοιπόν, αν θέλετε να μάθετε, οι καίμενοι οι πρόγονοί μας δεν καλοπερνούσαν και τόσο το χειμώνα. Οι τραγωδότες και οι πρωτόγονοι άνθρωποι που έζησαν ύστερα απ' αυτούς αντιμετώπιζαν το κρύο ανάδοντας φωτιά από πελώρια κουτσουρα, ή μέσα στις σπηλιές που κατοικούσαν ή μπροστά στις χόρτινες καλύβες τους. Το άναμα της φωτιάς απαιτούσε μεγάλη διαδικασία, γιατί επειδή φυσικά δεν είχαν σπέρτα και τό σκαμμάκι δεν είχε ακόμη ανακαλυφθεί, προσπαθούσαν νανάφουν τη φωτιά τρίβοντας δυνατά ένα κομμάτι σκληρό ξύλο επάνω στο άλλο, ως που από την πολλή τριβή τα ξύλα έπαιρναν φωτιά. Αν αυτό το πράγμα σάς φαίνεται εύκολο, δεν έχετε παρά να δοκιμάσετε και θά ιδήτε.

Στην όμηρική εποχή άναβαν τη φωτιά μέσα στο σπίτι, στην «έστια» που ήταν στημένη στη μέση του «δόμου». Ο καπνός έβγαινε από μία τρύπα στο ταβάνι αλλά έντωματίζο γέμιζε όλο το σπίτι και οι ένδοξοι όμηρικοί ήρωες γίνονταν τοικιστοί και μαυροί από την καπνιά. Πολύ πιό τέλεια θερμαινόταν την ρωμαϊκή εποχή, μβλα που με τις τελευταίες άνασκαφές της Κνωσσοδ αποδείχτηκε πως το ίδιο σύστημα εφαρμόζοταν κι' από τους όπηκόους του

Οι Έσκιμώοι άνάβουν φωτιά με λάδι της φάλαινας. (Σελ. 9, στ. β')

Μίνωος. Οι άρχαιοι Ρωμαίοι δηλαδή χρησιμοποιούσαν τα λεγόμενα «όπόκαυστα» που δεν είναι άλλα από τα σημερινά καλοριφέρ! Στους τοίχους των σπιτιών ήταν χτισμένοι πλατσο σωλήνες και απ' αυτούς περνούσε ή θερμότης που προκαλούσε μία μεγάλη φωτιά άναμμένη σ' ένα ιδιαίτερο διαμέρισμα έξω από το σπίτι. Κάτι δηλαδή παρόμοιο με τη σημερινή κεντρική θέρμανση. Για να βεβαιώση ή φωτιά αυτή μέρα και νύχτα υπήρχαν ειδικοί δοϋλοι, που δεν είχαν άλλη φροντίδα παρά πώς να την τροφοδοτοϋν όλη ώρα με ξύλα. Οι έγκαταστάσεις αυτές υπήρχαν όχι μόνο στα σπίτια των μεγάλων πατρικίων, αλλά και στα μεγαλοπρεπέστατα «βαλανεία», τα δημόσια λουτρά δηλαδή όπου τότε συνείθιζαν οι πλούσιοι Ρωμαίοι να περνοϋν τις περισσότερες ώρες της ημέρας τους. Τα βαλανεία αυτά είχαν το πάτωμα τους κούφιο και άνάμεσα από το κούφωμα περνούσε ο ζεστός άέρας που άνέβαινε από τις παμμεγίστες φωτιές που είχαν άναμμένες στα όπόκαυστα.

Στο Μεσαίωνα μετά την εισβολή των Γότθων, δόλοκληρη ή Εϋρώπη έκτός από το Βυζάντιο έγύρισε στη βαρβαρότητα. Τα πολιτισμένα συστήματα των Ρωμαίων λησμονήθηκαν και ξαναγύρισαν πίσω στις έντελως πρωτόγονες μεθόδους. Η φωτιά άναδόταν κατά μεσος στο σπίτι και ο καπνός έβγαινε απ' όποια τρύπα έβρισκε. Αργότερα σοφίστηκαν από τη μέση της στέγης να κτίσουν ένα είδος φουγάρου από τοσβλα που κατέβαινε άνοίγοντας κάτω σαν χωνί ως εκεί που ήταν άναμμένη ή φωτιά. Σε λίγο όμως είδαν ότι ή εγκατάσταση αυτή έπιανε παρά πολύ τόπο και την μετακόμισαν στην άκρη της κάμαρας, όπου έκτισαν και το φουγάρο κατά μήκος του τοίχου. Έτσι δημιουργήθηκε το πρώτο τζάκι!

Στους περισσότερους πύργους του Μεσαίωνα τα τζάκια είχαν γιγάντιες διαστάσεις και έκαιγαν δλοκληρους κορμούς από δέντρα. Μή νομίζετε όμως πως ζέσταιναν καθόλου. Ήταν τόσο βαθεία χωμένα μέσα στον τοίχο, που μόνο όποιος καθόταν μπροστά τους μπορούσε κάπως να ζεσταθή. Το όπόκαυστο δωματίο έμενε έντελως άθέρμαστο και καθώς την εποχή εκείνη τα δωματία στους πύργους ήταν πελώρια και τα ταβάνια πανόψηλα, φαντάζεται κανείς τί κρύο έκανε. Και σαν να μην έφτανε αυτό, ήταν τόσο άτεχνα χτισμένα, που δεν

τραβοϋσαν σχεδόν καθόλου κι' ό μιάς καπνός σκορπίζοταν μέσ' στο σπίτι. Μόλις κατά τον ΙΖ' αιώνα άρχισαν να κτίζουν τα τζάκια με κάποια περισσότερή έπιμέλεια. Κατάλαβαν πως όσο μεγαλύτερο ήταν το τζάκι, τόσο λιγώτερη ζέστη μπορούσε ναποδώσει και μέκρυναν σημαντικά τις διαστάσεις. Έτσι διορθώθηκε κάπως το κακό. Δεν ήταν όμως μόνο αυτός ο λόγος που οι δυστυχισμένοι άνθρωποι της εποχής εκείνης τουρτουρίζαν όλο το χειμώνα από το κρύο. Έφταιγαν και τα σπίτια που ήταν έντελως άκατάλληλα για νάντιμετωπίσουν το κρύο και τον άέρα. Και όσο πιό μεγάλα και πιό πλούσια ήταν, τόσο περισσότερο κρύο έκανε

Οι τραγωδότες άναβαν τη φωτιά τρίβοντας ένα κομμάτι ξύλο επάνω σ' άλλο. (Σελ. 8, στ. α')

μέσα στις άπέραντες αιθούσες τους και είναι άπερίγραπτα τα ρεύματα που προκαλούσαν οι μακρότατοι διάδρομοι τους και τα άμέτρητα πορτοπαράθυρά τους. Στα περίφημα άνακτορα των Βεροαλλιών που φημίζονται ως ένα από τα άριστουργήματα της άρχιτεκτονικής, οι δυστυχισμένοι αόλικοι έτρεμαν σαν τα ζαγάρια όλο το χειμώνα. Το φθινόπωρο, με τις πρώτες ψύχρες το παλάτι γινόταν άκατοίχητο. Ο άνεμος χιονόταν από παντού, από τις πόρτες, από τις χαραμάδες των παραθύρων. Στους διαδρόμους δεν μπορούσε κανείς να σταθή, τέτοια ρεύματα γίνονταν. Και για συμπλήρωμα αυτής της δυστυχίας, τα τζάκια παρ' όλη τους την πολυτέλεια και την προσοχή που ήταν φτιαγμένα δεν τραβοϋσαν καθόλου, μα καθόλου. Μόλις δοκίμαζαν νανάφουν φωτιά ο καπνός έπνιγε την κάμαρα. Όλες οι ταπεινάριες, οι πολυθρόνες, τα διάφορα έπιπλα, σκεπάζονταν από ένα πυκνό στρώμα μαύρης καπνιάς, τα τζάκια θάμπωναν και ή άτμόσφαιρα γινόταν τόσο πνιγερή και θολή που δεν ξεχώριζε κανείς ποιος στεκόταν κοντά του. Κάποιος παρουσιάστηκε μία φορά και έδήλωσε πως είχε έφευρε: ένα μη-

χάνημα για να άπορροφα τον καπνό, που τα άποτελέσματα του ήταν λέει καταπληκτικά. Τον εκδόλωναν να το εγκαταστήσει, αλλά μόνο μία νύχτα λειτουργήσε το θαυματοργό αυτό μηχανήμα. Μόλις μπήκε σε λειτουργία, άρχισε να σφυρίζη, να ούρλιάζει και να τρίζει σε τέτοιο άφόρητο σημείο, που ξεκούφανε όλους τους κατοίκους του παλατιού και δεν τους άφησε να κλείσουν μάτι όλη τη νύχτα. Κι' έτσι το άλλο πρωί ο μεγάλος έφευρέτης με το θαυματοργό μηχανήμα του πήρε τα παπούτσια του στο χέρι κι' έφυγε όσο μπορούσε γρηγορώτερα.

Έννοείται πως το μόνο μέσο για νάντιμετωπίσουν οι άνθρωποι της εποχής εκείνης το κρύο, ήταν το ζεστό ντύσιμο. Μα εύτυχως δεν ήταν το ίδιο σε όλες τις χώρες της Εϋρώπης. Στη Γερμανία, στην Όλλανδία και στην Έλβετία, χρησιμοποιούσαν από πολλά χρόνια τις μεγάλες πηλίνες σόμπες που έφθαναν έως το ταβάνι και ζέσταιναν λαμπρά χωρίς να καπνίζουν διόλου. Σε πολλά παλιά σπίτια βρίσκονται ακόμη και σήμερα και είναι σε χρήση σόμπες που χρονολογούνται από την εποχή εκείνη.

Το 1745 ο Βενιαμίν Φραγκλίνος, ο περιφημος άμερικανός έφευρέτης του άλεξικερανού άνακάλυψε τη θερμάστρα «κνάπνου καύσεως» όπου ο καπνός, προτού να βγη έξω, άναγκάζεται να ξαναπεράσει πάλι άνάμεσα από τα άναμμένα κάρβουνα και έτσι καίγεται ως καύσιμη ύλη. Απ' εκεί και πέρα, ίδίως μάλιστα από τότε γενικεύθηκε ή χρήση του πετροκάρβουνου, οι θερμάστρες γίνονταν όλο και πιό τέλειες, ως που φθάσαμε στην πιό πρακτική, την πιό τέλεια και την πιό υγιεινή μέθοδο, την κεντρική θέρμανση. Με άλλους λόγους, ύστερα από προσάθειες και έρευνες δεκαέξη αίωνων, ξαναγύρισουμε σήμερα χωρίς να το καταλάβουμε στην παλιά έφευρεση των Κρητικών και των Ρωμαίων. Η αλήθεια είναι πως τα σημερινά όπόκαυστα είναι άσούγκριτα πιό τελειοποιημένα από τα ρωμαϊκά. Και έξ άλλου σήμερα έχουμε κι' ένα άλλο πλεονέκτημα ακόμη: Τα σπίτια που δεν υπάρχει κεντρική θέρμανση, δεν τουρτουρίζη κανείς από το κρύο γιατί λειτουργούν οι θαυμάσια τελειοποιημένες θερμάστρες «διαρκούς καύσεως» που κρατούν άναμμένες ήμέρα και νύχτα.

Φυσικά υπάρχουν και άλλες χώρες της γης, όπου είναι ακόμη άγνωστα όλα αυτά τα νεώτερα συστήματα και οι άνθρωποι για να θερμανθούν χρησιμοποιούν έντελως πρωτόγονα

μέσα. Π. χ. στους Έσκιμώους για μόνη καύσιμη ύλη χρησιμοποιείται το λάδι της φάλαινας και της φώκιας και τον χειμώνα, όταν κάνει κρύο, γαμίζουν ένα καζάνι με λάδι, ρίχνουν μέσα μαλλιά ή ξερά χόρτα για να πιάση και να διατηρηθή ή φωτιά—γιατί το λάδι, όπως γνωρίζετε, δεν άναφλέγεται από μόνο του—και με τη φωτιά αυτή ζεσταίνονται και μαγειρεύουν. Σ' άλλα πάλι υπερβόρεια μέρη ξηραίνουν από το καλοκαίρι την κοπριά των βοδιών και των άλλων, και το χειμώνα τη χρησιμοποιούν για καύσιμη ύλη. Το καλύτερο όμως σύστημα μου φαίνεται πως το έχουν στην Άφρική: Έκει χειμώνα-καλοκαίρι και οι δωρεάν το μεγαλύτερο καλοριφέρ του κόσμου; ο ήλιος!

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΟΙ ΖΗΤΙΑΝΟΙ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Με το πρώτο ξεροβόρι, καθώς ο βαρδός ήσκιος της συννεφιάς σκέπασε από ψηλά το ταπεινό χωριό, φάνηκαν στους δρόμους οι ζητιάνοι.

Είναι οι γέροι ζητιάνοι του χειμώνα: σκυφτοί, άσπρα μαλλιά, ραβδί μεγάλο και γερό στο χέρι. Κι' άμιλητοι, άμιλητοι πάντα, σά να κρατούν βαθιά μέσα τους όσα έχουν ιδεί κι' έχουν περάσει.

Από που έρχονται; Κανείς δεν ξέρει. Πρόβαλαν ένα πρωί μέσ' από τον πευκιά του χωριού, ξαφνικά, σά να είχαν παραφυλάξει πίσω από τις συστάδες των δένδρων όλο το καλοκαίρι και να περίμεναν τον ήσκιο της συννεφιάς και τη σκληρή παγωνιά για να βγουν πάλι και να παρουσιαστοϋν. Κι' είναι σά να τους είχαμε ιδεί, ίδίους κι' άπαράλλαχτους, στην ίδια θέση και στον ίδιο δρόμο, και πέρου, και πρόπερου, κι' όλα τα χρόνια που υπάρχει το χωριό.

Έχουν τη σιωπή και την περισυλλογή των μεγάλων οδοιπόρων. Έχουν τη γαλήνη και την άπόμερη ύπεροχή των κοσμογυρισμένων. Έχουν την κρυφή γοητεία των ξένων και των περαστικών.

Είναι δυο γέροι, άσπρομάλληδες, ο ένας μικρόλης και σκυφτός κι' ο άλλος ψηλός ως εκεί πάνω. Κάποτε, πριν από πολλά πολλά χρόνια, τότε που εσύ, μικρέ μου φίλε, δέ θάχες βέβαια ακόμα γεννηθεί, θάταν παιδιά αυτοί οι δυο γέροι, δυο ζωγρά και φτωχά χωριατόπολα, και θάταν φίλοι και σύντροφοι στα παιγνίδια, ένα παράταιρο ζευγάρι στους δρόμους του χωριού.

Μπορεί να είναι έτσι. Μα μπορεί και να γνωρίστηκαν άργά, γέροι

πιά, εκεί που ζητιάνευαν από χωριό σε χωριό, και να συμφώνησαν σιωπηλά να πηγαίνουν στο έξής μαζι, δύο-δύο. Κι' έτσι ίσως ή ζωή του ενός να είν' άγνωστη για τον άλλον, καθώς είναι άγνωστη ή ιστορία τους και για μάς.

Βέβαια δεν έχουν περάσει από πολιτείες κι' από λιμάνια. Όλες τους οι όδοιπαρίες είναι άνάμεσα από μεγάλους άτελείωτους όπκίθριους δρόμους, που περνοϋν σαν τεράστια άσπριθερά φίδια από τις πλατειές, έλεώθερες πεδιάδες, κι' ένώνουν σά λεπτές χιλιομετρικές κορδέλλες τόνα χωριό με άλλο χωριό, τη μία πολιτεία με την άλλη πολιτεία.

Πόσους τέτοιους δρόμους θάχουν ξεμετρήσει, άνάμεσα από γυμνά άμπέλια, από σιωπηλούς ελαιώνες κι' από υγρά περιβόλια. Θά πέρασαν γεφύρια πέτρινα και χορταριασμένα, θά σταμάτησαν στοχαστικά να ιδούν να περάνε μπροστά τους τα θυμωμένα τραίνα, θά σήκωσαν κουρασμένα τα μάτια να ιδούν να φτερουγάνε, σαν άγρια έχθρικά πουλιά, τ' άεροπλάνα.

Μα μέσ' στις πολιτείες δεν έχουν μπει. Θάφτασαν απ' έξω από τα τέληχη, εκεί που παίρνουν το φόρο οι φύλακες, πλάι σε μία πύλη, μα θά προσέπερασαν με το περπάτημά τους που είναι άργά και σκυφτό, μα σίγουρο και όπομονετικό, σά νάχη άπόφαση να φτάση ως την άκρη του κόσμου.

Κι' αλήθεια, ως την άκρη του κόσμου θά περπατούν οι γέροι οι ζητιάνοι του χειμώνα, ως την άκρη του κόσμου του δικού τους. Ποιός ξέρει πόσους ελαιώνες, πόσα γεφύρια, πόσους άπέραντους κάμπους θά διασχίσουν ακόμα, χωρίς σταθμό, χωρίς άπαυδημό. Μα κάποιο βράδυ, πιό σκυφτοί και πιό κουρασμένοι από κάθε άλλη φορά, θά διακρίνουν βαθιά στο γκριζόν άέρα ψηλά σκυθρωπά τέληχη, που θά κλείνουν οργάσιγά και μονότονα, όλη τη θέα, σ' όλο του όρίζοντα το πλάτος. Θά προχωρήσουν δίχως να ξαφνιαστοϋν, σά να τα περίμεναν αυτά τα τέληχη, σά να τα έδλεπαν έπιμόνα στένειρό τους έδώ και κάμποσο καιρό.

Τα τέληχη αυτά δεν θά τξ προσπεράσουν, κι' ή πύλη τους θάνοιξη και θά τους πάρει μέσα άθρόυδα, σιωπηλά, μαζι με όλη την ιστορία τους και όλα τα μυστικά τους. Γιατί εκεί φαίνεται πως θάναί της μεγάλης πατρίδας το σύνορο, της μεγάλης όδοιπαρίας το θάνατο τέρμα. Ω, φαίνεται πως δεν έδοιπαρούσαν χωρίς σκοπό οι φτωχοί οι γέροι, τόσα χρόνια, τόσα χρόνια...

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΙ' ΑΝΕΒΗΚΕ ΨΗΛΑ...

Κι' ανέβηκε ψηλά, και σάν αντίκρουσε Τόν κάμπο από μακριά τόν άνθισμένο, —Ω, από πότε πλάσαν, φώναξε, άραγε Στή γή έναν τόπο τούτ' όνειρομένο;

Κι' ανέβηκε ψηλά... Και σάν αντίκρουσε Τή θάλασσα μακριά γαληνεμένη, —Ω, φώναξε, από πότε μιά τόσο όμορφη

Τού ούρανοϋ γωνιά έχουvs κομμένη;

Κι' ανέβηκε ψηλά. Και σάν τόν έφτασαν Τού φάνηκε τήν Άνοιξη νάντικρουσε Με μυρωμένα τ' άλικά της χείλη

Κι' ανέβηκε ψηλά. Και δσ' αντίκρουσε, Άπό ψηλά τού θάμπωναν τó μάτι Στήs γής και τούρανοϋ—στέγγη άσύγκριτης,—

Τό μαγεμένο άφθαστο παλάτι.

Κι' ανέβηκε ψηλά. Και μέσ' τó θάμνωμα,

Στό στόμα του έξεμίλισε ή ψυχή του, Τά γόνάτα του έλλύσαν, κι' δλόθερμη, Ξεκίνησε γι' Άπάνω ή προσευχή του.

Και μίλησε. Κι' άνάρα άναπαράτηκαν Τά σπράματα τού αϊθέρα τά γαλάζια, Κι' έμιλιανε τά λόγια τά καρδιόβγαλτα, Με κάποιες χρυσοαχτίνας τά τοπάζια.

Κι' έμίλησε. Κι' άντήχησαν τά λόγια του Κι' έβρόντηξεν ό κάμπος ό άνθισμένος, —Ω Πλάστη μου, Θεέ τού κάμμου άσύγνωστε,

Τεχνίτη Ουράνιε, νάσαι δοξασμένος!!! Χλωμή Σελήνη [B]

ΣΚΗΝΕΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Χαρούμενος ό κόσμος, άδιάκοπα πηγαινοέρχεται στον τακτικό τον περιπάτο. Είναι τόσο γλυκεριά ή φθινοπωρινή βραδυά με τ' δλόγιομο φεγγάρι, κι' ή θάλασσα τόσο μαγευτικά άργυρομένη άπ' τίς χλωμές άχτίνες του, που δίνει μιά ξεχωριστή όμορφιά στις βαρκούλες, που μ' άνοιχτά παιιά γυρίζουν στό μικρό λιμάνι με τούς χαρούμενους επιβάτες τους. Έν' άνάλαφο άεράκι, με τή βραδυνή δροσιά, κάνει τούς περιπατητές νάναι καλά τυλιγμένοι στα ζεστά πανοφόρια τους.

Η ίδια ή νυχτιά, με τά θέληγητά της, σου δίνει τήν όρεξη νά γελάσης, νά εδθνήσης, χωρίς νά σκεφής τίποτα δυσάρεστο, χωρίς καμιά σκέψη κακή νά ταραξή τή γαλήνη της ψυχής σου. Μά... ή ίδια ή φύση που δίνει τήν εδθυμία και τή χαρά, σκορπίζει άσπυλόγιστα τήν πιό θλιβερή δυστυχία.

Μαγεμένη άπ' όλα, όσα έβλεπα γύρω μου, περπατούσα χαρούμενη, χωρίς τίποτα νά ταραξή τίς γαλήνιες σκέ-

ψεις μου, όταν, ξαφνικά, καθώς περνούσα άπ' τó μώλο π' άράζουν τά καικία, και κίνησε τήν προσοχή μου. Έτσι, άπό άλλη περιέργεια — άφου δέν είχα τί νά κάνω—κλήσασα. Μά... —ό, Θεέ! — πόσο θλιβερό θέαμα αντίκρουσα.

Καθισμένα, κάτω στό πεζοδρόμιο, τυλιγμένα σ' άθλια κουρέλια τους, στριμωγμένα τó ένα κοντά σ' άλλο, τέσσερα μικρά, τέσσερα άπομεινάρια τής πιό άδυσώπητης Μοίρας. Κοντά κοντά' όλα μαζί, γιά νά ζεσταίνουv τά γυμνά τους μέλη, γιά νά προφυλαχτούν άπ' τή βραδυνή δροσιά...

Άφημένα εκεί-πέρα άπ' όλους τούς δικούς και πούς ξένους, χωρίς τó τρυφερό χάδι τής Μάννας, χωρίς τó γλυκόλογο τού Πατέρα, άποδυγμένα άπ' τήν κοινωνία, άπό κάθε τι τ' άνθρώπινο, θά περάσουν τήν νυχτιά τους κοντά στή θάλασσα, τρώγοντας τó ξεροκόμματο, που κάποιος σπλαχνικός εργάτης άπ' τά καικία τούς πέταξε, δίπλα -δίπλα, γιά νά προφυλάγονται άπ' τή δροσιά τής φθινοπωρινής νύχτας...

Κανένα άσυλο γι' αυτά τά φτωχά πλασματάκια, που στό πρώτα χρόνια τής ζωής τους, μόνο τή δυστυχία γνωρίζουν, τή φτώχεια μ' όλες της τίς ήθλιότητες... Κι' έτσι, πώς θά μπορέσουν αυτά τά παιδιά, όταν μεγαλώσουν, νάναι ευχαριστημένα άπ' τή ζωή, που μόνο τίς καταγιδές της γνώρισαν όι τρυφερές τους ψυχούλες; Κανένας ήλιος χαράs δέ φώτισε τά παιδικά προσώπια τους, που άπό τώρα έχουν φανερή τή σφραγίδα τού πόνου... τής καταφρόνιαs...

...Ο κόσμος άραινσι τόν περιπάτο του... Τ' δλόγιομο φεγγάρι άργυρώνει τά ήψηκα νερά τής θάλασσας, που μ' άνάλαφο κυματάκι σάχνε στό μώλο... Η ψύχρα γίνεται πιό αισθητή, κι είναι άδύνατο νά σταθώ άλλο, μπρός στό θλιβερό θέαμα... Μ' άλλοιμονο... όι σκέψεις μου δέν είναι πιό ήρεμες σάν τή νυχτιά... Ένα βάρος πιέζει τήν ψυχή μου... Τά μάτια μου βουρκώνουν, κι άθελά μου ψιθυρίζω: — Θεέ! Γιατί νά υπάρχουν δυστυχημένοι;... Φίλημα Σιδιές [B]

ΒΡΑΔΥΝΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Άπόψε ένα πρωτόγνωρο αίσθημα μού γεμίζει τήν ψυχή. Ίσως νά φταίη λιγάκι γι' αυτό τó δρασερό άεράκι π' άνεμίζει τή δαντελένια κουρτίνα και φτάνει ως στό μαξιλάρι μου.

Μ' άνοιχτά, δλάνοιχα μάτια προσασθώ νά κοιμηθώ. Ναί. Μά ό Μορφέας δέν έρχεται νά μού φιλήσῃ τά μάτια γιά νά κλείσουν. Δέν έρχεται ό ύπνος νά με πάρῃ και νά πάμε συντρο-

φιά στή μαγεμένη τών όνειρων χώρα. Άπόψε τó κρεβάτι μου με τά λευκά σκεπάσματα, δέν ξέρω γιατί μού φαίνεται σάν τάφος. Κουνιέμαι γιά νά πείσω τόν έαυτό μου πώς ζώ.

Τό δωμάτιο με πλακώνει. Άνάμεσα άπ' τίς μισανοιγμένες γυλίλιες μού χαμογελά τó χαρούμενο μουτράκι τού φεγγαριού, που άρμενίζει άνεμπόδιο στον ούρανο δρόμο του.

Άπόψε θάθελα νά ήμουν κάπου μακριά. Η πόλις ή άχαρη με πνίγει. Τ' άστεράκια, τρεμοσβόνοντας με προσκαλούν. Έκει στό ούράνιο με τή άσημένια συντροφιά τους δέν θά έννοσηθα ποτέ έτσι ζήσιμο τόν έαυτό μου. Θά τραγουδούσαν άγγελικά τραγούδια νά νά με ναουρούσαν και τó γελαστό φεγγάρι θά μού διηγόταν ιστορίες άπ' τ' άτέλειωτα ταξίδια του.

Άπόψε θάθελα σέ μιάv άστερίνη βαρκούλα ν' άρμενίζα στήν ούράνια θάλασσα. Θά συναντιόσα άπειρες άλλες ψυχές στό δρόμο μου.

Με τίς άσημένιες άχτίδες γιά κουπίά κι' ένα δλόλευκο άγγελούδι γιά βαρκάρη.

Τά όνειρα που με μεθοδν κάθε βράδυ δέ με θυμούνται άπόψε. Νά μ' άπαρηθήριαν άραγε κι' αυτά; Δέν θά λυπηθώ άν συμβαίνει κάτι τέτοιο.

Άπόψε είμαι τόσο, με τόσο άλλοιώτικη, άπό κάθε άλλη φορά! Τό λευκό κρεβάτι μού φαίνεται σάν τάφος.

Και μόνο ψηλά στόν ούρανο τ' άσημένια τ' άστεράκια με προσκαλούν στή συντροφιά τους.

Φίλια [A]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Η μικρή Διλίκα έφαγε κρυφά μισό πιάτο κρέμα. Η μαμιά της τήν τσακώνει και τής λέει:

— Μπαβό μου, Διλί, άν τώρα είχες δού μού κόρη και σου έκανε ένα τέτοιο πράγμα, τί θά τής έλεγες;

— Θά τής έλεγα: Έλα, φάε τώρα και τó άλλο μισό, αλλά νά μήν τó ξανακάνης.

Ποδάμαχος τής Έλευθερίας

Ο μικρός Τάκης μαθαίνει πώς ό Θεός τού χάρισε τού διδύμου άδελφάκια και τόν φέρνον μπροστά στήν κούνια τους νά τά ιδή. Κι' ό Τάκης συνθησιμένος άπό τά γατάκια τους, που δέν κρατούν παρό κάθε φορά άπό ένα,ρωτάται τó μπαμπά του:

— Μπαμπά, ποιά άπό τά δυό θά πνίξουμε; Βασίλισσα Νεφερίτι

ΜΗ ΑΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πός κάθε παραγγελία σας, γιά νά διτελείται άμέσως, πρέπει νά συνοδεύεται και με μιά ταπεινή τακίνα, άπ' αυτές με τίς όποίες εσς στέλλουμs κάθε έβδομάδα τó φύλλο.

277ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Δόσεις Πνευματιών Άσκήσεων άπό τά φυλλάδια τής Α' τριμηνίας τού 1936, Δεκεμβρίου, Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου.

Γίνονται τέσσαρες Διαγωνισμοί Λύσεων τó χρόνο με πολλά βραβεία, ένας κάθε τριμηνία. Ο 277ος που προκηρύσσεται σήμερα, είναι τής Α' τριμηνίας και θά διαγωνισθούv σ' αυτόν όσοι θά λύσουν Πνευματικές Άσκήσεις άπό τó σημερινό φυλλάδιο ως τó τελευταίο τού Φεβρουαρίου 1936.

Οι καλαιοι συνδρομηταί ξέρουν τούς όρους που μένονν οι ίδιοι. Οι νέοι θά τούς μάθουν άπό τόν 'Οδηγό τού Συνδρομητού που πρέπει άφαικτως νά τόν άγοράσουν (τιμάναι δρ. 5 και ταχυδρομικός δρ. 8 και 7). Γιατί στόν 'Οδηγό θά βρούv όλους τούς όρους τής συμμετοχής σέ κάθε Διαγωνισμό και γενικά σ' όλη μου τήν κίνηση.

Έπειτα θάγοράσουν άπό τó γραφείο μου χαρτί τού λύσαν ή λύσάχαρι, όπου, κατά τούς όρους τού Διαγωνισμού, γράφονται οι λύσεις. (Σε άλλο χαρτί γραμμένες λύσεις δέν είναι δεκτές). Θά στείλουν τó αντίτιμο (δρ. 3,50 άπό τó Έσωτερικό και δρ. 5 άπό τó Έξωτερικό) και θάγοράσουν μιά δεσμίδα με 13 φύλλα που άρκούν γιά τίς λύσεις μιάs τριμηνίας. Όσο γιά τήν προθεσμία που θά τίς στείλουν, αυτή σημειώνεται επάνω άπό τίς Πνευματικές Άσκήσεις κάθε φυλλαδιού. Οι λύσεις π.χ. τού σημερινού είναι δεκτές ως τήν 7 Φεβρουαρίου. Έχουν λοιπόν καιρό, όσοι θέλουν νά διαγωνισθούv, νά προμηθευθούv και 'Οδηγό και χαρτί.

Η ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

Άθήνα, 42 όδός Εϋριπίδου τήν 5 Δεκεμβρίου 1935

Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός τού Μπαρέ τής Γαλιίας, συνεργαζόμενος με τή Διάπλασι, διοργάνωσε δισεβδομαδιαίες ειδικές εκπομπές γιά τó Έλληνόπουλο, τόσο τού Έσωτερικού όσο και τών Ελληνικών παροικιών τού Έξωτερικού ως εξής: Κάθε Σάββατο, ώρα (Άθηνών) 9 έως 9, 20 μ. μ. πρόγραμμα γιά μικρότερα παιδιά Κάθε Πέμπτη, τήν ίδια ώρα (9 έως 9, 20') πρόγραμμα γιά μεγαλύτερα παιδιά. Γίνονται και παντοίοι παιδικοί Διαγωνισμοί.

ΜΟΝΟ όσοι έχουν ψευδώνυμο και μού γράφουν, δικαιούvται νά έχουν άπάντηση—εκτενέστερη ή συντομότερη, ανάλογα τού θέματος και τού χώρου στήν Άλληλογραφία μου. Σε δυσάγευστα γράμματα, με ξέθωρο μελάνι γραμμένα, ή άκατάστατα, βιαστικά, μουνηχορμαμένα, δέν άπάντω. Επίσης δέν δέχομαι γράμματα που δέν έχουν τó άπαιτούμενο γραμματόσημο και πρόπει νά πληρωθώ δ, τι λείπει διπλό. Νά τά ζυγίζετε στό ταχυδρομείο και νά βάζετε τó γραμματόσημο που χρειάζεται.

Τις επαγγελίες μου τίς βλέπετε σήμερα πραγματοποιημένες. Τι εσς λέει τó πρώτο αυτό φυλλάδιο τού νέου μου χρόνου και τόμου; Τέτοια και καλύτερα θά είναι τά

κατοπινά. Η «Μικρή Σειχοργική» κι' οι «Οδηγίες γιά σύνθεση Πνευματ. Άσκήσεων», που θά διαρκέσουν πολλά φυλλάδια, θάρχισουν σέ λίγο.—Εύχαριστώ όσους άνανέωσαν ως τώρα τή συνδρομή τους (κι' είναι πάρα πολλοί!) κι' έλπίζω νά τήν άνανέωσουν σύντομα κι' οι άλλοι. Θυμίζω μόνο πώς ή τελευταία προθεσμία γι' άνανέωση με δικαίωμα δώρου είναι ή 15 Ιανουαρίου. Τό δικαίωμα τούτο έχουν κι' οι νέοι έγγραφεμένοι συνδρομηταί—άκόμα μιά έλεη γιά τó Εσοπλάσμα σας.

Ο ΤΟΜΟΣ ΜΟΥ ΤΟΥ 1935

Νά έχετε όπ' έφει σας άπό τώρα, πώς τó καλύτερο δώρο γιά τά Χριστούγεννα και τήν Πρωτογενιά, είναι ό τελευταίος μου τόμος που συμπληρώθηκε τήν περασμένη έβδομάδα—42ος τής Β' Περιόδου—και σέ λίγες ήμέρες θά βρτακεται ραμμένος με τó εξώφυλλό του, στό γραφείο μου. Χρισόδωτος τόμος δέν κάνω πιά, αλλά όποιος τόν πάρει γιά νά τόν χαρίσῃ μπορεί νά τόν δώσῃ νά τόν δέσουν όποις θέλει. Με τó συνθησιμένο χρυσόδέπμα, ό τόμος θά βρισκεται, τίς παραμονές τών Χριστουγέννων, και στό κεντρικά Βιβλιοπωλεία.

ΤΑ ΕΓΧΗΜΑ ΤΟΥ 1935

Στό έρχόμενο φυλλάδιο θά δημοσιευθούv τάποτελέσματα τών Εδσημων τού 1934 (που κι' άγώ δέν έγρα πώς ήμουν ως τώρα άδημοσίεωτα). Όσο γιά τά Εδσημα τού 1935, όσοι θέλουν νά διαγωνισθούv, πρέπει, τώρα που τελείωv ό Τόμος, νά μού στείλουν λεπτομερή Σημείωση τών Εδσημων που πήραν άπό 1ης Δεκεμβρίου 1934 ως τήν 30 Νοεμβρίου 1935, όπως όρζει ό 'Οδηγός τού Συνδρομητού. Θάναφέρουν δηλαδή τούς Διαγωνισμούς όπου πήραν Εδσημα, τόν αριθμό τους και τó φυλλάδιο όπου δημοσιεύθηκαν τάποτελέσματα καθενός. Έπειτα γενικά άθροισμα.

Έχετε καιρό νά μού στείλετε τή Σημείωσή σας ως τó τέλος Ιανουαρίου. Όποιος δέν μού στείλει, δέν θάναφερθῃ σ' Άποτελέσματα. Επίσης, όσοι θέλουν νά κάμουν και Γενική Στατιστική τών Εδσημων τού 1935, ως τότε πρέπει νά μού τή στείλουν γιά νά μού χρησιμεύη.

ΤΑ ΨΕΓΑΡΝΙΜΑ ΤΟΥ 1935

Η Ιοχέs έπ' όλων τών ψευδώνυμων τού 1935, είτε άπ' τήν άρχή τού είχαν έγκριθεί, είτε στό τέλος του, έληξε τήν 30 Νοεμβρίου. Όσοι έπ' άπό τή συνδρομή σας, πρέπει, όσοι θέλετε, νάνανέωσετε και τó ψευδώνυμό σας γιά τó 1936, ή νά πάρете νέο. Τό δικαίωμα τής άγκρίσεως είναι πάντα 10 άραχμές. Όποιο ψευδώνυμο δέν θά έχη άνανέωθῃ ως τó τέλος Ιανουαρίου, θά τó θεωρήσω άλεύθερο και θά τó δώσω κατόπι στόν πρώτο που ήθελε τυχόν τó ζητήσει.

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΟΥ

Όσοι θέλουν νά λάβουν μέρος στήν κίνησή μου—νά ξέρουν τά δικαιώματα τους, τίς υποχρεώσεις τους, τούς όρους τής συμμετοχής στούs Διαγωνισμούς, στή Σελίδα Συνεργασίας, στήν Άλληλογραφία, και γενικά άφορώντα τή Διάπλασι—πρέπει άφαικτως νά προμηθευθούv τόν 'Οδηγό τού Συνδρομητού που τά γράφει όλα. Τιμάναι δρ. 5 και ταχυδρομικός δρ. 8, και δρ. 7 διά τó Έσωτερικό. Όσοι άπάντω σέ άπορίες που τίς λύνει ό 'Οδηγός. Νά τόν πάρете και νά τόν διαβάσετε. Όσο γιά τίς διατάξεις που έλλαξαν άπό τότε που τυ-

πόθηκε και που είναι λίγες, θά τίς τούπωω χωριστά και θά τίς μοιράσω σέ όλους.

ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Είναι μιά κομψή καρφίτσα με τó μονόγραμμά μου, Α. Τ. Π., που τή φορούν τά διαπλάστοπυλα πρós διάκριση κι' άναγνώριση. Πουλιέται στό γραφείο μου δρ. 25 και ταχυδρομικός δρ. 30.

Τό κατάλαβα αυτό, Άρσενιάs Νο 11, και τó είπα μάλιστα: Άπό άγνοια μού έστειλεs έκείνο τó ξένο κομμάτι γιά τή Σελίδα. Ένόμιζες δηλαδή πως μπορούσε νά πάρῃs κάτι άπό άλλο περιοδικό, όπως έδωλετες νά γράφουν κάτω άπó διάφορα κομμάτια «έκ του γαλλικού», «έκ του άγγλικού» κτλ. Οι συντροφιάs σου, που σέ διάγραφαν άπό τó Σύλλογο, σ' έκριναν πολύ άδυστήρα. Κι' έλπίζω νά σέ ξαναγράψουν, άφου κι' έγώ δέχομαι τήν έξηγησή σου και σέ συγχωρώ.

Χαίρω. Χωρίς Φτερά, που ή διαμονή σου στό Βόλο σου άφαισε τόσο καλές άντυπόσεις. Άπό τά έργα τού κ. Βεγοπούλου, άφου σου άρεσε τόσο ή «Μονάκριβη» ώστε τή διαβάσεις και τήν ξαναδιαβάσεις, μπορείς νά πάρῃs τούς «Φοιτητές», τή «Φωτεινή Σάντρα», τó «Μυστικό τής κοντέσας Βαλέριανας» και τή «Στέλλα Βισλάντη». Άυτά πρós τó παρόν.

Εύχαριστώ πολύ, Άγνή Σουζάννα, γιά τήν άνανέωση και τά καλά λόγια. Έλπίζω πώς οι «εκπληξίες» μου θά σέ ίκανοποίησαν. Άπαρά πολλό πώς ό καθηγητής σας, όταν εσς μίλησε γιά έφήμερα περιοδικά «άντιπαταθωγικά», και γι' άλλα που ζούv χρόνια γιατί είναι παιδαγωγικά, δέν σας άνέφερε και μένα. Με έξαχσε ή δέν με ξέρει; Κάποια άπό εσς, νομίζω, μπορούσε νά τόν ρωτήσῃ. Γιά νά με θυμηθῃ άν με έξαχσε, ή νά με μάθῃ άν δέν με ήξερε.—Ναι, ό Π. Μ. είναι.

Πολύ ουσιαστικά, Χρήστος: ή μόρφωση δέν τελειώνει στό Γυμνάσιο, κι' άν θέλῃs, ούτε στό Πανεπιστήμιο και στις Άνώτερες Σχολές είναι άπέραντη. Μόνα τίς βάσεις παίρνει κανείς ως σπουδαστής—από μίτο τής Άριάδνης» όπως εσς είπτε ό καθηγητής σου—γιά νά εξακολουθήσῃ νά μορφώνεται μόνος του. Σε συχαίρω γιά τó γαλλικό δίπλωμα κι' έγκρινω πληρέστατα τó πρόγραμμα σου γιά τó μέλλον. Βεβαίωτατα που ή γυναίκα δέν πρέπει νάναι μόνο καλή νοικοκυρά—άν και ή νοικοκυρωσύνη είναι κάτι άπαραίτητο, ούτε μαθαίνεται σ' ένα μήνα, όπως λές...

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Εναλέμ σήμερα γιά τούς νέους συνδρομητάs τόν κανονισμό τής Σ. Σ. Σ., γιατί έκείνος που ύπάρχει στόν 'Οδηγό έπαυσε από καιρό νά ισχύη.

Στή Σ. Σ. Σ. έχει δικαίωμα νά στείλῃ άπό ένα κομμάτι, έμμετρο ή πεζό, κάθε συνδρομητής ή άδελφός συνδρομητού με ψευδώνυμο έγκεκριμένο γιά τó 1936. Άυτότερο κομμάτι δέν έχει δικαίωμα νά ξαναστείλῃ παρά έμα ίδιό τó πρώτο του νά δημοσιεύεται ή νά άναφέρεται στις «άπορρίψεις» αυτήs τής στήλης. Πάνω άπό τόν τίτλο τού νέου κομματιού θά γράφῃ τήν έξής σημείωση: «Άδύτερο κομμάτι γιά τήν Σ. Σ. Σ. άντι τού πρώτου που δημοσιεύθηκε (ή άπορρίθηκε) στό τάδε φυλλάδιο». Άυτό τó σύστημα θά συνεχισθῃ σέ όλα τά κομμάτια που θά στείλῃ κατά τó διάστημα τού χρόνου. (Έξαιρητικώς γιά τά χριστογεννιάτικα και πρωτοχρονιάτικα κομμάτια, είδοποίησα τούς καλιούς μου

συνδρομητάς σε προηγούμενο φυλλάδιο και ειδικώς σήμερα τους νέους, ότι μπορούν να μού στείλουν κάτι επίκαιρο εκτός από εκείνο που δικαιούνται κανονικά. Αυτό όμως πρέπει να το λάβω άγκυρώς για να προφτάσω, αν είναι καλό, να το δημοσιεύσω).

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν εγκρίνεται, ούτε αναγνώεται, αν δεν συνοδεύεται από το δικαίωμα, αρ. 10. — Τα εγκρινόμενα ή ανανεούμενα ισχύουν ως την 30 Νοεμβρίου 1935. Όσα συνοδεύονται από Α. Ήθικου αν άγώρα, και δια έπί Κ, σε κορίτσια

Νέα Ψευδώνυμα: Βαρόνια Μυγχαούζην, ά. (ΜΓ) Πόλις της Όνειρων, κ. (ΝΚ). Ζωντόβλο, ά. (κοπιώστε να με βρήτε). Νείλος, ά. (ΑΑ). Βασίλισσα Νεφερίτη, κ. (ΝΚ). Κουκλίτσα κ. (ΒΖ). Κυανόλευκος, κ. (ΚΦ). Εθγενές Ίδανιόν, κ. (βρέστε με). Τρελλή Νεότης, κ. (ΕΒ). Βασίλισσα των Ρόδων, κ. (...) Διαβάτης; κ. (ΚΠ). Ροδία, κ. (ΜΚ). Κινητούλα, κ. (ΑΑ). Σανσελλάωρ, ά. (;). Τρελλό Διαβολάκι, κ. (ΜΚ). Φραγκίσκος Τάρδιω, ά. (;). Άγριόγατος, ά. (Κ). Άνθος Σκιάς, κ. (ΜΜ). Νεαρός Ίππότης, ά. (;;!). Νεαρός Ήρόδοτος, ά. (ΡΠ). Παροράλι, ά. (ΣΜ). Εύριπίδης, ά. Μωσαϊτάκι, ά. Ναπολέον, ά. Παιδί της Ζούγκλας, κ. (ΔΧ). Μπουμπλί, κ. (...) Χάρμπετ, ά. (ΑΜ). Υδασιόπουλο, ά. (ΓΣ). Λευκός Κύννος, κ. (ΜΜ).

Άνανεώσεις Ψευδωνύμων: (Θά δημοσιευθούν στο 2ο φύλλο).

Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της: *Παν. Πολ.* (δ κ. Φαίδων σ' εθαρισται για όσα γράφεις' δεν θα είχε καμιά δυσκολία να συμμορφωθώ με την παράκλησή σου αν του γράφης' ή κυρά-Μάρθα δεν έχει ψευδώνυμο, γράφει πάντα με τόνο-μά της') *Γαρύφαλο* (ή Συλλογή πρέπει να είναι γραμμένη σε τετράδιο από συνήθεις κόλλες διαγωνισμού' εσύφυλλο μπορείς να βάλης κι' από το ίδιο χαρτί, αν δεν βρης κανένα πιο χοντρό, χρωματιστό και θα μού τη σταλής ταχυδρομικώς, γραφοντας στην ταϊνία <χειρόγραφο> στο Ταχυδρομείο θα σου πούν πόσο γραμματόσημο θα βάλης') *Μύρτιδα* (να, μού έγραψα αυτά το *Ψίλλημα Σκιάς* και τη συγχάρηκα στο προηγούμενο' εύχομαι τώρα και στα δικά σου') *Ρέλιαν* (πολύ-πολύ μ' εθαριστήσε το γράμμα σου, ύστερ' από τόσο καιρό πού είχες να μού γράφης' πώς περνούν τα χρόνια, άληθια! άπόρησα όταν διάβασα πώς έχεις το τέταρτο έτος στο Πανεπιστήμιο και φέτος τελειώνεις' σε είχα άκόμα για ... δευτεροετή!) *Παιχνιδιάρων* (χαίρω πού έπαιξες τόσο καλά στη συνουλίαν' ήθελα να σου άπαντήσω και σε' άλλα πού μού γράφεις, (μυ πού τόπος σήμερα!) *Άγρονόλαλην* (και στο δικό σου γράμμα έπρεπε να άπαντήσω με πολλά, αλλά δεν έχω τόπο ούτε για λίγα' σ' εθαριστώ πολύ κι' έλπίζω γρήγορα να μού ξαναγράφης') *Σανθά Άγγελούδι* (έγκάρδια συλλυπητήρια για το θάνατο της αγαπημένης και τόσο νεαρής σου θείας' πόσο με συγκίνησε το γράμμα σου κι' αυτήν! εύχαριστώ για τάλλα και περιμένω') *Διαβολοδούρειο* (εύχαριστώ για τις εύχές στα ... γενέθλιά μου και την άπό πριν άνανέωσή' έξετέλεσα' ά, τί άφραξι τά άνωθη της μπαμπακιάς πού μού έστειλεις!) *Άρσενικάδα Νο 7* (πολύ άφρατο και το τελευταίο γράμμα σου τού περνούσαν χρόνια' τώρα θάρχισουν τού νέου, έ; ...) *Μανιατοπούλαν, Πυραμίδα* κτλ. κτλ. **Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά την 25 Νοεμβρίου**, θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΡΧΗ του 27ου Διαγωνισμού Λύσεων. "Ιδε προκήρυξιν εν σελ. 11. ΑΙ λύσεις του φυλλαδίου τούτου δεκται μέχρι της 7 Φεβρουαρίου.

[Από σήμερα αρχίζει ή δημοσίευσις έγκρινόμενων Άσκήσεων από τας Συλλογας αι όποιαί εστάλησαν δια τον 27ον Διαγωνισμόν προς σύνθεσιν. Από αυτάς θα δημοσιευονται Άσκήσεις μέχρι προκηρύξεως νέου Διαγωνισμού. Η προθεσμία άποποιούλης Συλλογών λήγει την 31 Δεκεμβρίου.]

1. Αεθλήτροφος
Μιά πρόθεση παίρνω μικρή,
'Αλλ' από την άρχαία
'Αόρια παίρνω μιά τροφή
Πού ... γέροι τρώνε ώραιά.
Αυτά τα δυό βάτω μαζί,
Και βλέπω από τον τάφο
'Αρχαίο να βγαίνει ποιητή,
Δεινό δραματογράφο.

2. Συλλαβόγραφος
Τρία γράμματα προφέρω
Κι' έπιστήμη τώρ' άκούς
Πού την ξέρεις και την ξέρω
Γιά γνωστή στους Φυσικούς.

3. Μεταγραμματισμός
Ένα πουλί τη θάλασσα
Τον τραχίλο του αλλάζει
Και σε δική μας έλλάσσει
Νησάκι παρουσιάζει.

4. Δικνωστών
* * * * * = Άρχαίος θεός
* * * * * = Μέρος στρατού
* * * * * = Φωτιστικόν
* * * * * = Νησίς του Αιγαίου
Και καθέτος τά ίδια.

5. Άκροστιχίς
Τά τελειά γράμματα των κάτωθι ζητουμένων λέξεων αποτελούν γυναίκα της Γραφής.

1, Κοινόν τρώφιμον' 2, Εδάρεστον συναίσθημα' 3, Πρόθεσις' 4, Μουσικόν όργανον.
Εύάγγελος Δ. Δημητριάδης
6. Φωνηνητάλειπον
σσ - σ' - ς - σση - λην - σ
Αύγουστιάτικο Δειλινέ
7. Γρίφος
σα εα
εα κτ' ι : α
εα εα
εα
Αϊώνιος Φούλλος

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευμ. Άσκήσεων του φύλλ. 39
497. Έλαφος (έλα, φώς). — 498. Κήπος-Κύπρος. — 499. Καρπός-κάπρος.
500. ΚΡΟΙΣΟΣ 501-505. Διά ΚΑΛΑΜΑΙ του Ι: αϊών. Ί-ΧΕΛΙΑΩΝ ς, ίαχθ, Ίά-ΑΙΒΑΝΟΣ ςων, σπίνος (ή ΑΡΜΕΝΙΑ σπάνις). — 506. ΤΙΒΕΡΙΣ Μακρός μακρός ΣΙΚΙΝΟΣ Μακρόγερως και ήττα ή κεφαλή του = τού φτιάρι. — 507. Σοφίς όμιλών καυτός έμβήθει σοφός (σ' ω φ' σ' ο, μήλον, καρτός, εκ βή σι, σ' ο φώς).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10 το πολύ λέξεις με άλλα στοιχεία αρ. 8, το ελάχιστον τίμημα. Πέραν των 10 λέξεων 50 λεπτά ή λέξεις με παχέα δε στοιχεία αρ. 1 και με κεφαλαία αρ. 1, 50. Ό χωριστός στίχος αρ. 5. Ό μη συνδρομητής πληρώνουν τε διπλά. Η προληρημή είναι άπαραίτητη.

Προκήρυξις μεγάλου διαγωνισμού του

ΚΟΜΗΤΟΣ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ
Θέμα: «Ποιός ή ποιά ήθοποιός του κληματογράφου ως άρεσει καλύτερα; (ένας μόνον). Δικαίωμα συμμετοχής 6 δραχμαί. Προθεσμία μηνιαία. Αναλόγως των ήθοποιών που θα ψηφισθούν, θα βραβευθούν έξ. Βραβεΐα: 1) Άθλις, Οβγκώ. 2) Έτήσια συνδρομή στη Διάπλαση. 3) Φωτογραφική μηχανή «Μπινεξ». 4) Μολόβι πολυτελείας για άγόρι ή κορίτσι. 5) «Άπαντα» Σολωμοδ. 6) Έστρα πολυτελείας. Διεθνήσεις: Κόριον Θερ. Τσάκωναν. Όδός Σάρδων 4, Νέα Φιλαδέλφεια, Άθήναι, δια Κόμητα Μοντεχρηστον.

Κανένα διαπλάσπουλο-κ δεν πρέπει να λαΐψη από τον διαγωνισμό του

ΚΟΜΗΤΟΣ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

Μύρια άλικά ροδοπέταλα ως ράνουν
τη γιορτή σου, Νεάνις του Ίονίου.
Πηλίκιω Σερβιν

Πρωτοπαίνοντας στο λουλουδιό πε-
ριβόλι σας ως ταπεινό λουλούδι, ούς
χαϊρετώ. Πόλις των Όνειρων

Αγαπητή Νεάνις του Ίονίου, γρήγορα
θα γράψω. Σου στέλλω τετραδιάκι.
Περιμένω δικό σου. Τού-Χά-Διν

Στή γιορτή του σεδαστού μας κ. Παπα-
δοπούλου εύχόμαστε χρόνια πολλά.
Γιλδώρα-Ψαλή

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΡΕΛΛΑΟΝΑΡΕΑ
Η «Τρελλοπαρέα» εισέρχεται θριαμ-
βαυτικώς εις το δεύτερον έτος της
εβδόσεώς της, με το αυτό πρόγραμμα και
εμφανίζεται υπό την νέαν αυτής σύνθεσιν.

Πρόεδρος: Σαρπηδόν,
Άντιπρόεδρος: Χανουμάκι,
Γραμματέυς: Ζουζού,
Ταμίας: Άργοναύτης,
Τά μέλη: Μόρτις, Μικρό Άμυαλο,
'Αλλάβ, Σανσελλάωρ, Πουπέ, Ασυκή, Φαου-
στίνα, Κλειδί της Εύτυχίας, Άκακία και
Φρασκουίτα. Ήποταχθήτε όλοι!!!

Αποκαλύψεις. Νινούλα = Σούστα, Ρενέ
= Γεραφής, Άδρατος = Ντάλλας, Εβελ-
πις = Παρλιάρος, Κοντεσίνα = Πρωτοπαπά,
Δαήμων των Άθηνών = Παπαγρηγορίου,
Μικυ-Μέσους = Κουτσουγέρη, Χσιμώνανθος
= Φωτιάδου, Λουλουδένα Ίγκρις = Χαλ-
λαρίδου, Άχινός = Φραντζής, Ρωμαίος
Πιτσιρικός = Ζησιμάτος, Άνθος της Δια-
πλάσεως = Μέσχος, Μικρός Ρεσπότερ = Να-
θαναήλ και Λευκοποργιώτης = Γρηγοριάδης

«Τρελλοπαρέα»

Η «Τρελλοπαρέα», έδικείται: Γαλά-
ζιος Κύννος = Πέτρος Κατοσερούλης
για να μάθης να μη τά βάλης με μέλη ά-
νήκοντα στην ... «Τρελλοπαρέα»

Διαπλάσπουλα, εξακολουθώ να ανταλ-
λάσσω Μ. Μουσικά. Περιμένω από ό-
λους-ες. Γράφατε: Καν Νίκαν Ζαρτίφη, Φυ-
λής 5, Άθήνας, δια: Ζουζού